SAN XUẤT NGÀY 8 Décembre 1926 — MỖI SỐ : 0$04 — KHAI THỤ TỪ 8 DECEMBRE 1926

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 1914

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

GIÁ MUA BÁO

	1 tháng	6 tháng	1 năm
Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao, Nam-kỳ, Cao-miên và các Thuộc-địa Pháp	2$00	4$80	2$00
Ngoại-quốc	1$ 00	7$ 00	3$ 00
Các làng và các công-sở	1$ 50	5$ 00	2$ 50

Tous les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. K. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHAM HUY-LỤC
Administrateur-gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNGBACTANVAN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

PUBLICITÉ

Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.
Prix moyen, dernière page :
Une seule insertion. . . . 0$50 le c/m
Contrat annuel
Par centimètre et par insertion. 0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m.
Petites annonces classées. . . : 0$20 la ligne

Một cách cứu-tế cho nạn-dân bị lụt

(Lại bàn về cái vấn-đề di dân khẩn đất)

IV

Nay nhân cái tai nạn vỡ đê lụt nước, hội-đồng cứu-tế đã thay chính-phủ mà đảm nhiệm lấy cái nghĩa-vụ tuất tai cứu nạn, giúp khỏ cứu bần, gia tâm tử ái, hết sức hô-hào mà gom góp được của bằng-sản lẳng-tâm kể kết vạn này vạn khác; thiết tưởng ngoài những cách tạm thời cứu-tế như phát gạo, phát nuôi, phát áo, phát chiếu, phát chăn vân vân cũng nên nghĩ tới cái phương-pháp di dân khẩn đất dần dần là một cái cách cứu bần cho nông-dân xứ này không gì gián tiện bằng mà không gì chắc chắn bằng nữa, mà cái phương-pháp ấy đã có người làm được thành hiệu không phải khó-khăn bập bồng gì mà không sao làm được cho đành, nhân số tiền quyên trợ của các người hảo-tâm lại số tiền cần cấp của chính-phủ, nay mai sổ cái vé số một trăm vạn đồng sẽ có thêm được giảm mười vạn nữa, trong bấy nhiêu số tiền mà trí ra lấy vài ba mươi vạn chỉ làm vốn về việc di dân khẩn đất; lựa ủy năm ba ông hội-viên am-tường về việc khai khẩn đứng chủ-trương công việc; xin với chính-phủ cấm một vài khu đất thật tốt có thể giồng tỉa được, tiện đường đi lại, thủy thổ không độc, chiêu tập bần dân đến đấy, liệu sức làm được bao nhiêu thì cấp đất cho bấy nhiêu, liệu phí ổn khẩn đất hết chừng nào thì cấp ngưu canh điền khí giống má lương-thực cho chừng nấy; lập thành xóm thành ấp, chọn lấy kẻ nào tinh cần thực công việc cho làm trưởng xóm trưởng ấp, chỉ bảo cặn kẽ công ăn việc làm cho nó để nó cứ theo thế mà trông coi quản xuất dân xóm dân ấp làm ăn; mỗi tháng vài lần, các ông hội-viên chủ sự cắt lượt nhau đi tới nơi khám xét, đứa nào làm ăn siêng-năng thì có thưởng, đứa nào làm ăn trễ-nải thì có phạt, đứa nào đau yếu thì phát thuốc thang điều trị, đứa nào hung bạo thì bắt phân-sáp một nơi, cái gì chúng thiếu-thốn cần dùng thì lượng cấp cho ít nhiều, việc gì chúng sơ-sài làm hỏng thì bảo ban cho bết lẽ.

Cứ như thế làm, mà làm cho có thực tâm thực lực, những ủy-viên lựa ra nhận việc đều là người có đủ tư-cách làm trọn được cái chức-trách đối với hội, đối với dân thì có khó gì mà thành hiệu không cầm cl ắc được. Đất của mình phì-nhiêu màu-mỡ; dân của mình chịu khó chịu thương; thuở nay ở dưới đồng bằng, chen nhau từng mẩu đất cắm dùi, có được vạt ruộng, một năm vẫn-vật làm đi làm lại dễ đến hai ba mùa, gặp phải khi lụt ngập như năm nay, nào tái giá, nào tam giá cho đến có nơi từ ngũ giá cũng không được ăn vẫn hoàn không được ăn; tiền vốn ăn làm thì vay dật của mấy ông phú-hộ trong tổng trong làng, một vốn thì bốn lời, đủ tính đủ tội; mà còn vẫn cắm cổ ba sương một nắng, không quản công chân lấm tay bùn, còn vẫn ra được khoai được bắp mà ăn, được gạo được đậu mà bán; huống nay được đến nơi đất tốt có đậu, đồng điền hút mắt, tha-hồ mà cấy, tha-hồ mà giồng, lại được tiền vốn của hội cấp cho, không phải hạn kỳ, không phải c ịu lại, được ruộng không có thuế, tiền không có một đồng mà vụt chốc hóa ra có tiền có ruộng, làm ăn thư-thái, nhà cửa thành-thơi, cố khai khẩn mà thành thì chẳng bao lâu đã nghiễn nhiên là một nhà điền-hộ phong lưu, sung-túc, lòng nào mà chẳng bâm-hở nỏ-nức, đại gì mà lại biếng-nhác trây lười. Cái lợi ruộng đất bỏ đâu mà có là chỉ bởi nhân-công; có nhân-công ai cũng vui làm, ai cũng sống làm thì k ông có ế mà ruộng đất không n ột ngày một nở-nang thành-thục.

Một vài khu đã mở-mang thành-thục, thì cái lớp dân di trước đã lạc nghiệp an cư, hội có thể thu được thành bần về mà cấp cho dân đi đi sau, mở thêm đất chưa k ẩn nữa; trong vài năm lại thêm ra được một vài khu đất mới, năm bảy trăm một ngàn điền-hộ tân tạo đều no đủ hẳn hoi; lại ngay những dân di di trước sinh cơ lập nghiệp dần dần, cũng chiêu tập được thêm chúng bạn bà con, giúp đỡ vốn liếng cho nhau, khai phá càng ngày càng rộng ra mãi; thường mà rồi những chỗ hang hẩm hốc rắn, biệt thù đường chim ở miền trung-du thượng-du bấy giờ có khi thành năm bảy tỉnh ruộng thật tốt dân thật trù lúc nào không biết. Cứu-tế như thế mới thật đại cứu-tế, chẳng những cứu-tế được cho nạn dân bị lụt một lúc này khỏi cơ hàn khốn kh ổ mà lại cứu-tế được cho nạn dân bị lụt vĩnh-viễn không bao giờ phải tai mắc nạn nữa, được vợ nào chồng ấy, cha nào con ấy hớn-hở cày n ây cuốc gió, an hưởng cái thú ấ a yên ngả kỳ, gạo trắng nước trong. Ấy cũng bấy nhiêu tiền của hội-đồng cứu-tế mộ quyên được mà có cách làm thành một việc đại cứu-tế cho cả dân Bắc-kỳ như thế, xin hội đội cứu-tế lau ý cho, x'n chính-phủ tán thành cho.

T.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 4 décembre 1926

Nước Pháp

Bản giao-ước Washington

Nguyên-lão nghị-viện đã nghe bài diễn-văn của M. Lemery. Ý M. Lemery không thuận ưng chuẩn bản giao-ước Washington về sự làm việc một ngày 8 giờ mà không hạnh-trừ khoản nào cả.

Việc kiểm soát binh vụ ở nước Đức

Sau khi thương-nghị với M. Briand thì M. Chamberlain có nói ông rất hợp ý với M. Briand, nhất là về việc để cho hội Vạn-quốc kiểm-soát binh-vụ ở nước Đức thế cho Đồng-minh và việc triệt quân bị ở nước Đức.

M. Vandervelde đã thương nghị với M. Briand buổi chiều hôm nay. Sau buổi hội-nghị ấy, M. Vandervelde có nói hai nước Pháp Bỉ rất là hợp ý nhau; ông lại tỏ ý mong rằng hội-đồng quản-trị hải Van-quốc sẽ giải-quyết cái vấn-đề kiểm soát binh-vụ và cái vấn-đề triệt binh ở nước Pháp.

Chức đại-sứ ở Washington

M. Claudel được sử làm đại-sứ ở Washington.

Nước Đức

Tại nghị viện

Tuy rằng đảng cộng sản, đảng xã-hội đa số đảng dân-chủ tỏ ý phản kháng, nhưng nhờ có đảng quốc dân tán-thành, thì nghị viện đã ưng-chuẩn bản dự-án về việc bảo hộ bọn thiếu niên đối với các sách vở giấy má cám ô.

Ban hội-đồng tư pháp không ưng cho khoản xin trục xuất các vị quân-vương nước Đức.

Dư-luận với cuộc hội kiến Pháp Anh

Báo *Gazette d'Allemagne* nói cuộc hội-kiến của M. Briand và M. Chamberlain ở Paris làm cho dư-luận phải lấy làm ngạc-nhiên vì nước Pháp và nước Anh lại đặt một cuộc hội kiến mà nước Đức không được dự vào.

Nước Anh

Cuộc hội-nghị kinh-tế

Tại cuộc hội-nghị kinh tế của các đại biểu hội liên-hiệp kỹ nghệ nước Anh và các đại biểu hội liên-hiệp kỹ-nghệ nước Đức hoãn chưa bàn đến việc bãi sắc ngạch quan-thuế vì tình-thế bây giờ chưa được tiện lợi.

Cái chánh-sách đối với Trung-hoa

Các báo bình phẩm rất rõ ràng về bài diễn-văn của M. Lloyd George bênh-vực đảng quốc-dân Trung-hoa. Báo *Observer* và báo *Sulday Express* nói rằng không nên ngăn trở cái chí-nguyện của quốc dân Trung hoa, cái chánh-sách nước Anh nên là một cái chánh sách hòa-hiếu mới phải.

Nước Bỉ

Một cuộc hội nghị quốc-tế

Tại cuộc hội-nghị quốc-tế của các bọn nữ lưu về đảng xã-hội họp ở Bruxelles đã quyết nghị đặt một hội-đồng quốc-tế để chuyên trông về các vấn-đề quan-hệ cho nữ lưu.

Hội Vạn-quốc

Việc trừ nạn chiến tranh

Hội đồng quản-trị hội Vạn-quốc đã sơ một hội-đồng có 3 viên xem xét các điều khoản của nước Pháp khởi nghị về việc tổ chức cách cứu viện trong khi một nước bị nước khác khai hấn. Trong các khoản ấy có bàn về các phương sách phòng bị chiến-tranh như là lập trên đất cuộc đình-chiến, rất quan ở đường cương-giới về, đem quân các nước trung-lập đồng ở các địa hạt phân tranh, và hội Vạn-quốc lập ngay cuộc điều tra.

Hoa-kỳ

Cái vấn-đề cao su

Báo *New York Sun* đăng tin rằng các nhà tiêu-thụ cao-su ở Hoa-kỳ định lập một hội liên hiệp về việc mua cao-su. Trong hội ấy có các công-ty chuyên dùng cao-su và các nhà chế tạo ô-tô. Tư bản của hội ấy là mười triệu dollars, và có thể mua được tới 150.000 tấn cao-su.

Nhật-bản

Các phòng thương-mại

Tại cuộc đại hội-nghị của các phòng thương-mại đã xin với M. Kamatano Inabata là chánh phòng thương-mại tỉnh Osaka làm chánh phó viên tại cuộc hội nghị ngày mai ở Genève. M. Inabata có việc phải đi Viễn-đông, đến ngày 9 décembre này sẽ đáp tàu đi Saigon.

Mãn-châu

Các nhà buôn Nhật

Ở Paung-hiên có tin rằng các quan Trung-hoa lại vận động bài trừ các nhà buôn Nhật; các quan đã tăng giam ở người Trung-hoa làm công cho các nhà buôn Nhật. Quan Hành-sự Nhật đã tỏ tình phản kháng về việc ấy.

Cải chánh sách của người Nga

Người ta nói nhân dịp nước Nga có cử quan tổng-lĩnh-sự mới đến là M. Legrand thì nước Nga sẽ thi-hành một cải chánh sách mới ở Mãn-châu. Trong tuần lễ sau M. Legrand sẽ tới Cáp-nhĩ-Tân với M. Lashevitch, là viên chính quản-lý mới của nước Nga về đường Đông-thiết-lộ. Từ giờ việc cai trị sẽ để riêng cho các quan hành chánh, còn các quan lĩnh-sự chỉ có quyền về việc ngoại giao mà thôi.

Úc-đại-lị-á

Một cái mỏ bị nổ

Một cái mỏ ở Dobsol tại Nourelle Zélande bị nổ. Có ba người bị hại.

Việc khai khẩn

Các báo ở Úc-đại-lị-á bình phẩm kịch liệt về một quyền sách mới của M. Frost Vondindwell, bàn rằng ở Úc-đại-lị-á nên dùng nhân công Trung-hoa, Indes và Canaques để khai khẩn đất sét và nên cho người Nhật-bản đến đi-sư ở các địa hạt miền bắc.

A. R. I. P.

Việc Trung-hoa

Ngày 23 novembre

Cuộc hội nghị Thiên-tân

Trong cuộc hội nghị Thiên-tân mới rồi, bọn quân phiệt phía bắc có họp ý nhau về có một điều là bốn tướng Trương-tác-Lâm, Diêm-tích-Sơn, Ngô-bội-Phu, và Tôn-truyền-Phương kết liên với nhau, mà sử Trương làm tổng-soái bắc-quân. Nhưng hiện chưa định cái chương-trình ra làm sao. Vậy nam quân xem chừng cũng chưa phải ngại gì về bắc quân. Người quan-trọng nhất trong việc nam phạt bây giờ là Ngô-bội-Phu, nhưng ở cái nơi quân nhân thì cho Ngô là một vị tướng không có đảm lược.

Bọn lao động ở Quảng-châu

Các nhà buôn ở Quảng-châu lại bị hội liên hiệp lao-động quấy rối. Hiện nay có bốn hiệu buôn to lớn phải đình hoãn công việc.

Ngày 19 mới rồi cũng sát-hại của hội liên thợ truyền về nghề tơ, và nghề thêu có đến khám mấy hiệu buôn. Họ có yết giấy ở cửa bốn hiệu, nói rằng vì các chủ hiệu áp chế thợ-truyền, nên hội liên hiệp quyết nghị trừng trị, và cấm các hiệu ấy lấy việc, cho đến khi mọi việc được như ý mới thôi. Bọn lao động Quảng-châu bây giờ hình như thịnh-hành cái cách đình công để yêu sách tăng tiền công lắm.

Máy tin về nam quân

Tướng-giới-Thạch trở về Nam-xương ngày hôm 17 novembre.

Cứ như tin tức ở Thượng-hải gửi đến thì quân Quảng-châu một nhọn, và thiết tưởng không thể hễ sức đuổi quân của Tôn-truyền-Phương. Như vậy, chắc sai bắn sẽ phải nghĩ ít lâu để dưỡng sức.

Máy tin về bắc quân

Lư-vĩnh-Tường sau khi tụ tập quân lính, được độ tám nghìn người thì đã từ Giang-tây trở về Nam-kinh.

Cô lẽ Lư sẽ lại tiến kinh để tổ chức lại quân đội.

Quân lính của Tôn-truyền-Phương đóng ở Nam-kinh được độ 30.000 người. Hiện Tôn đương tổ chức lại quân đội.

(*Dịch báo Tây*)

Ngày 1er décembre

Việc chỉnh phủ quốc-dân rời lên Vũ-xương

Vì tỉ phải về quân dân đồng không tán thành việc chính phủ quốc dân rời đi Vũ-xương, nên xưởng nghị nấy tạm hoãn kỳ. Tướng-giới-Thạch nghe tin hết sức phản đối, lập tức đến cho hai tướng là Đặng đ-Đạt và Trương-Khuê ở Vũ-xương sẽ mấy bay về ngay Quảng-châu để điều đình về việc ấy. Tướng đã quyết ý nhất định trước ngày 10 để ambie nay phải rời chính phủ lên Vũ-xương.

Tướng lại tuyên ngôn rằng sau khi rời chính phủ đã rồi, hạn trong một tháng Tướng sẽ phế trừ hết cơ trị ngoại pháp quyền, các tô giới ngoại quốc và sở điền nước bất bình đẳng đi, nếu không thì công cuộc cách mệnh quyết không thôi. Liệt cường thì riêng về phần nước Mỹ, Trung-hoa sẽ coi là một nước bạn, nhưng nước Mỹ không chịu thừa nhận cho Phái-luật-tân được độc lập, thì vẫn coi như là một nước giữ cái chế-ngự đế quốc. Còn các cường quốc khác nếu nước nào tự thủ tiêu cái trị ngoại pháp quyền, và tô giới cùng các điều ước bất bình đẳng đi, thì Trung-hoa cũng sẽ coi như nước bạn, bằng không thì sẽ coi là một kẻ thâm thù, tất thế sẽ nảo cũng phải báo phục chứ không thôi.

Tình hình Phúc-kiến

Hiện tình ở Phúc-kiến rất là nào động, vì quân Quảng-đông đã sẵn kéo vào đến Phúc-châu là tỉnh lị tỉnh ấy rồi. Nghe đâu hải quân Phúc-kiến đã tổ ý hợp tác với quân Quảng-đông và sự không cho Trương-Nghị là tư lệnh quân Phúc-kiến không được lui về tỉnh nữa.

Nỗi cùng quẫn của Phế đế Tuyên-thống

Hiện Phế-đế Tuyên-thống ở Thiên-tân tình trạng rất là cùng quẫn. Đã lâu nay vì không ai đến cấp chính phủ Dân quốc Bắc-kinh không có nữa, nên sự chi dùng hằng ngày sắp phải đem bán các đồ vật để lấy tiền. Vừa rồi có đem cầm cho một nhà ngân hàng ngoại quốc mấy món đồ sứ số đất ngọc.

Phế-đế vẫn có ý muốn xuất dương, nhưng cũng bọn tả hữu hết sức ngăn trở không muốn cho đi. Người ta nói về sinh quá, phiệt đồng bắc vẫn chờ ý đến Paris để liệu, nói là sẽ có một ngày kia lại dựng đến.

(*Dịch báo Tàu*)

Ngày 6 décembre

Liệt quốc với Trung-hoa

Trong một buổi hội kiến mới rồi, M. Briand, và M. Chamberlain, xem xét về cái tình thế Trung-hoa, nọng đàn sẽ ý muốn đặt cuộc điều đình với chính phủ Quảng-châu, để tìm cách bảo thủ lấy những quyền lợi của nước Anh. Song chính-phủ Pháp thì lại có ý muốn hãy đợi ít lâu xem sao.

A. R. I. P.

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Nhờ ngài làm ơn chỉ giáo cho tôi việc sau này:

Tôi đang tòng quân ở Trấn khẩu, có đứa con đang học ở Thái-bình, nay tôi muốn xin nhà-nước cấp học bổng cho nó thì phải xin ở đâu?

LỜI ĐÁP. — Việc cấp học bổng tại Bắc-kỳ đã có một tờ nghị-định quan Thống-sứ ngày 11 février 1917 quy định tổng như sau này:

« Nay đặt ra những khoản học bổng cấp cho những trẻ con xứng đáng ở các tỉnh để nó có thể theo học mà thi bằng sơ học Pháp-Việt.

Tiền học bổng ấy định mỗi tháng là ba đồng, mỗi năm cấp mấy sổ học bổng ấy thì để dự định trước vào số dự toán. Một đứa trẻ không bao giờ được hưởng khoản học bổng ấy quá hai năm mà cứ lệ là hưởng quá cái tuổi được vào trường Bảo hộ, nghĩa là 16 tuổi. Kacả a học bổng ấy do quan Thống-sứ cấp cho và chiếu như tờ tư của quan Công-sứ tỉnh; sứ ba thang làm *mandat* cấp tiền một lần giao cho cha mẹ đứa trẻ và phải đưa trình một tờ chứng-chỉ do ông đốc trường có học cấp cho ».

Cứ theo như nghị-định ấy thì người của phải làm đơn xin quan Công sứ Thái bình, trong đơn phải khai tên tuổi, chỗ để đứa bé, nó học trường nào và gia-cảnh của người thân thế nào.

Đơn xin ấy phải đính theo một tờ giấy khai-sinh của đứa trẻ và một tờ chứng-chỉ của ông đốc trường học nhận thực rằng, đứa trẻ ấy xứng-đáng.

Ph. h.-L.

Các tin lạ trong thế-giới

Người ta có thể thức được mấy đêm ngày

Cứ như một cuộc thi mấy năm về trước đây ở thành Détroit tại Michigan thì người ta có thể thức luôn trong ba ngày là cùng.

Trong các người dự-thi, kể ra cũng có một người thức được một trăm sáu mươi tám giờ, nghĩa là bảy ngày và hãy đêm luôn, nhưng người ấy sau thành ra điên. Một người nữa đang nhiều cách công phu, như tâm nước đá, và châm kim vào người, thức được sáu đêm luôn, sau cũng thành ra gần ngu. Còn chỉ thức được hết ngày thứ ba là cùng, rồi sau ngủ dậy không bị tật bệnh gì cả.

Cái tục bán trẻ-con ở Hung-gia-lị

Người nhà quê Hung-gia-lị thường có lệ mang trẻ con bán con ở chợ.

Một người khách du-lịch có trông thấy ở chợ Debrecen một người đàn bà nhà quê bán một đứa con trai lên ba, được 30 quan một đứa con gái 14 tuổi được 7 quan. Người ấy lại muốn bán cả một đứa con rất 9 tháng, nhưng không có ai mua cả.

Cái tục bán con ấy, cũng là bởi người nhà-quê Hung-gia-lị, nhiều người rất là khổ quẫn. Trẻ con ít tuổi cũng khó bán, vì người ta thường chuộng con trẻ từ 13 đến 15 tuổi, để mua về dùng được việc ngay. Bố mẹ có con đem bán như thế, thì cũng mua muốn đem đi đâu thì đem, chứ ít khi được trông thấy mặt con nữa. Cũng cái ngu-ác độc-địa lắm thay.

Giống người chim chích

Ở Melbourne có tin rằng một nhà địa-dư ở Đức tên là Eidelberg, người đông con sang Samoa, thăm các miền xưa nay chưa ai đến, có thấy ở chỗ cách 2.0 kilomètres, một cái làng người chim chích ở.

Gồng người ấy đa trăng người cao nhất thì được 4 p cân rưỡi. Họ ở nhà sàn làm bằng lá và cành cây, dựng nên giữa một miền đồng lầy. Họ làm nghề săn bắn, chài lưới, để kiếm ăn; nhưng khí cụ của họ rất là thô lậu. Khi trông thấy người thường đến, họ rất là sợ hãi, cho là một giống người không lồ, nhưng sau quen đần, họ cũng tiếp đãi tử tế.

Một nghìn triệu quan tiền vàng là bao nhiêu

Ít lâu là thường thấy nói số nghìn triệu, nhưng để không mấy người nghĩ ý một nghìn triệu quan là bao nhiêu đấy nhỉ. Một nghìn triệu quan tiền vàng, đem cân được 322.580 kilos, và đem đo được 16 mètres cubes và ba phần tư mètre cube. Đem kéo giấy to độ bề phần tư millimètre, thì được một sợi giấy vòng quanh đường xích đạo.

Muốn chở một nghìn triệu quan vàng bằng tỏa xe, thì phải dùng 64 cái toa, mỗi toa chở được 5.000 kilos. Đem đúc một nghìn triệu quan tiền vàng, có thể đủ được 22 ngôi tượng người, to bằng người thực.

Một đường điện báo dài nhất xưa nay

Nay mai người Anh sắp đặt một đường điện báo từ Vancouver đến đảo Fanning, ở giữa Thái bình dương, là đường điện báo dài nhất thế giới.

Giây ấy dài ngót 7 000 kilomètres, và cân được độ 8.800 tấn.

Hiện đã đóng một cái tàu riêng để đặt đường giây ấy. Đặt trong 18 ngày thì xong.

Xem vậy thì biết rằng nghề vô tuyến điện hiện đã rất là tiến bộ, song các cường quốc vẫn chưa tiến kém để đặt đường điện báo.

Tin Saigon

Hội-đồng quản-hạt

Hội-đồng quản-hạt họp kỳ ngày 3 décembre vừa rồi, đã xét xong số chi thu Nam-kỳ. Sau khi đồng ý với chính-phủ sẽ sung máy khoản, thì Hội-đồng đã chuẩn định số chi thu là 17.800 000 $ 00 và hội viên Tây Nam đều bỏ toàn phiếu ưng chuẩn.

A R I P.

VIỆC HANOI

Thời tiết

7 giờ	24 độ
15 giờ	24 độ

Giá thóc gạo

Gạo hạng nhất, một tạ	12 $ 20
— nhì —	11 70
— ba —	10 70
Thóc hạng nhất	7 70
Tấm ngô	8 20

Giá bạc. — Kể từ ngày 7 Décembre 1926, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 12 $ 00.

Tỉ giá quốc trái.

Ngày 30 Novembre 1926

3 %	hoàn dân	63 50
3 ½ %	hoàn dân	82 $ 15
4 %	vĩnh viễn 1917	48 ! 75
4 %	» 1918	47 ! 50
6 %	» 1920	70 ! 40
5 %	hoàn dân 1920	71 ! 85
4 %	1925	81 ! 40

Ngày 6 Décembre 1926

3 %	vĩnh-viễn 1917	49 ! 60
5 %	1915-1916	53 ! 85

Tin tàu. — Tàu *Claude Chappe* mang thư sang Pháp đến ngày thứ năm 9 décembre hồi 6 giờ sáng ở Haiphong sẽ chạy đi Saigon đường Tourane và Qui-nhơn. Đến Saigon sẽ đáp sang tàu *Paul Lecat* chứng ngày 13 décembre thì khởi hành.

Các thư từ ở Hanoi sẽ đem xuống Haiphong chuyến xe-lửa 20 giờ 7 phút tối thứ ba 7 décembre.

Tàu *Hanoi* đến ngày thứ tư 8 décembre hồi 15 giờ ở Haiphong sẽ chạy đi Hongkong đường Pakhoi, Hoihao và Fortbayard.

Các thư từ ở Haiphong sẽ mang xuống Haiphong ngày hôm ấy, hãng chuyến xe-lửa 6 giờ 20.

Tàu *Tonkin* đến ngày thứ ba 8 décembre hồi 10 giờ ở Haiphong sẽ chạy thẳng đi Hong-kong.

Các thư từ ở Hanoi sẽ đem xuống Haiphong chuyến xe-lửa 20 giờ 7 phút tối thứ ba 7 décembre.

Đường sá Trung-kỳ. — Đường thuộc địa ở khoảng Faifoo, từ Tamkỳ đến bến đò Cây-sắt, xe ô-tô đi thong thả, thì có thể đi được.

Quan Toàn quyền xuống Haiphong. — Nhân hội Quân-công hội-tinh (société militaire) ở Haiphong có mời quan quyền Toàn-quyền Pasquier đến dự cuộc diễn kịch giúp cho hội ấy thì ngài định đến ngày 18 décembre này sẽ xuống Haiphong.

Cuộc bầu cử hội-viên thành-phố. — Chỉ còn có bốn hôm nữa để đến kỳ bầu cử hội-viên thành-phố rồi, mà ở thành phố Hanoi vẫn thấy dửng dưng như không. Có người nói là các nhà có ý ra ứng cử còn dòm dỏ nhau chưa dám ra mặt, chờ thực tỉ có khi nào lại không ai ra.

Vì đồng dân Pháp ở đây thì hiện đã có hai sở ra tranh rồi, sở nào cũng có các viên chức thông sự với nhà nước cả. Các hội tải-hữu các viên chức Tây thì hô-hào rằng hễn chân hội viên thực thụ của thiếu và bến chân dự khuyết phải để cho các viên chức cả.

Nhân thấy nói các viên chức làm việc nhà nước được ứng cử, cả thì có nhiều người hỏi các viên chức Annam có được ứng cử không. Điều đó không bị nghị gì cả; chỉ dụ quan Giám quốc mới tuyên bố tại đây, điều 24 có nói rằng: «.....: Phàm những người dự bầu Annam đến 27 tuổi và nộp thuế chính ngạch đi ra 25 đồng mà không thuộc về trường-hợp vào kể sau đây thì được ứng cử cả.

« Điều 25: Ngoại những tổng lệ đã kể ở điều trên kia, sự ứng cử vào hội-đồng thành phố lại phải theo những điều học-chế sau này:

« A: Những người vào hạng sau này nhất định không được ứng cử.

« 1 Là những người mất quyền bầu cử;

« 2 Là những người còn phải có người bảo trợ cho (1)

« 3 Những người được miễn thuế trong thành phố cũng những người lĩnh cấp của các sở làm phúc;

« 4 Các đầy tớ;

« Các binh gia và các người làm trong các đạo tuần quân hay lục quân đương tại ngũ;

« B: Những người vào hạng sau này không được ứng cử ở trong hạt mình tạ cước.

« 1 — Cước Toàn-quyền Đông-dương, chức phó Toàn quyền Đông dương, chức thủ hiến các xứ, chức đốc lý, quản lý các sở thuộc về các xứ;

« 2 Cước hội viên Hội-đồng tư mật hay Hội-đồng bảo hộ;

« 3 — Chức cảnh trưởng và cảnh binh và người cảnh sát và người mật-thám;

« 4 — Chức thẩm-phán các tòa Tamquyền hay các tòa án sơ-thẩm.

« 5 — Các hội viên tòa án cải trị;

« 6 — Chức thầm phán hòa giải;

« 7 — Cước kẻ toán và các thuộc khóa của thành phố cùng những người thâu-khoán các công việc của thành-phố.

« 8 — Các viên-chức làm việc với thành-phố.

« Những người có nghề nghiệp riêng không thuộc về thành phố mà có giúp công việc cho thành phố, được tiền phụ-cấp thì không kể là viên-chức làm việc với thành phố.

« C. Chức hội-viên thành-phố không thể đồng làm những chức dây

« 1 — Cước Toàn-quyền, chức phó Toàn-quyền, chức thủ hiến các xứ, chức quản lý đồng lý các sở thuộc về các xứ, cước cai-trị của tỉnh.

« 2 — Chức hội viên hội-đồng tư mật hay hội-đồng bảo hộ,

« 3 — Cước cảnh-trưởng, cảnh binh ở sở cảnh-sát hay sở mật-thám.

Các quan chức nói ở đoạn C trên ấy, nếu được cử làm hội-viên một thành-phố nào ở ngoài hạt mình trong sự thi hạn trong mười ngày, kể từ khi được bầu, phải chọn hai bề: một là nhận chức hội-viên mà từ chức cả, hai là giữ chức cũ mà không nhận chức hội-viên. Nếu trong hạn ấy mà không có giấy trả lời quan trên thì coi như là từ xin giữ chức cũ. »

Xem như vậy thì rõ lắm, các viên chức làm việc nhà nước như phủ Thống sứ, sở Lục-lộ, Thương-chính Công-sở tỉnh, Học-chính, vân vân, trừ ra các viên chức tòa Đốc-lý, sở Canh sát, Mật-thám không kể, đều được ứng cử cả.

Quan nguyên-soái Benoit đi thanh-tra. — Quan nguyên Benoit đến ngày mai 8 décembre sẽ lên chầu Thống sứ Sơn-tây, ngày 11 này trở về thì chủ-nhật 12 ngài lại lên Lạng-sơn.

(1) Theo luật Tây thì những người hoang-toàng cùng những người mất trí khôn đều phải có người bảo-trợ cho, chữ Tây gọi là Conseil judiciaire.

Sở bầu-cử nhân-dân đại biểu. — Tòa Đốc-lý bỉ-báo rằng những sổ thêm tên và xóa tên người đi bầu cử nhân dân đại biểu ngày 18 tới này đã xét thì rồi. Tại tòa Đốc-lý có để một bản, những người đương sự có thể đến đó mà xem.

Việc xin thêm tên hay xóa tên phải do người đương sự xin lấy trước ngày 1er janvier 1927. Phải trình sáu giấy mà cứng thực mới được.

Tòa Thượng-thẩm. — Sáng hôm nay tòa Thượng thẩm xử những việc sau này:

Rượu vang pha nước lã. — Lao khánh-Tường là khách buôn bị làm biên bản là bán rượu vang pha nước lã. Hỏi thì Lao-khanh-Tường khai rằng rượu mua thế nào thì bán như thế, nếu rượu có nước lã là vì bị lọt có lẽ nước thấm vào chăng. Tòa án Trùng-trị phạt Lao khanh-Tường 15 ngày tù án treo và 100 quan. Tòa Thượng thẩm hỏi chứng thêm, xong hoãn lại để nghị án.

Đã phải biết xử lại trốn rồi. — Vũ-văn-Nhạc phải biệt xử chưa hết hạn đã trốn rồi. Tòa án Trùng-trị Hanoi phạt 4 tháng tù và khi nào hết hạn tù phải đi biệt xứ chung thân, vì trước đã can án nhiều lần. Tòa Thượng-thẩm y án.

Bạn bắt lương. — Ng-đình-Tích là thầy cúng, một hôm đến nhà bạn là Phạm ngọc-Phác nhân lúc vắng nhà lẻn lấy ngay cái bàn những quần áo và đồ đạc đáng giá là 100 đồng. Tòa án Trùng-trị Hanoi phạt Ng-đình-Tích 1 năm tù. Tòa Thượng-thẩm giảm tội cho án ấy 6 tháng tù.

Rượu lậu. — Sở Thương chính kham nhà Vũ-thị-Liên ở Ninh-bình bắt được com rượu lậu thì lại đệ tạn ra để làm mất tang. Tòa án Trùng-trị Nam-định phạt 500 quan. Tòa Thượng thẩm y án.

Không án. — M. Trinh-văn-Giễn tức Cự-Ân là chủ tất 6-10 số 5 hàng khách bị tòa án Trùng trị Hanoi kêm án phải chịu trách nhiệm về tiền lệ phí vào việc người *chauffeur* là Kiệt cầm máy ô-tô vô ý đè phải người bị thương. Khi tòa Thượng-thẩm xử về việc ấy thì Cự Ân vắng mặt. Nay vì không cái án nên tòa Thượng-thẩm xét lại công ý án như trước, ngài là công bằng M. Cự Ân phải chịu về tiền án phí.

Ngoạch học chính. — Hi. Phạm-văn-Giáo, cựu học-sinh trường Sư-học Pháp-Việt, nay được dạy tạm thay M. Phạng-văn-Cuối, ở trường Cơ-quan, phủ Tiên-hưng (Thái-bình).

M. Bùi-hữu-Sung, cựu học-sinh trường Bảo-hộ, có bằng tiểu-học áy, nay được bổ làm phụ giáo, niên bổng 450 $.

M. Trịnh-đình-Kiêu, cựu học sinh lớp sư phạm Nam-định, nay được bổ giáo-tập thi sai tập sự.

M. Nguyễn-tích-Viêm, cựu học-sinh lớp Sư phạm Nam-định, nay được bổ làm phụ bếp, nguyệt bổng 22p,50.

PARDESSUS

Kiểu Hoa-kỳ cầu vai liền :

Giải 1 m 10 giá 5 $ 40
» 1 05 » 5 ,30
» 1 00 » 5 ,20

Kiểu Pháp :

Giải 1 m 10 giá 5 $ 20
» 1 05 » 5 ,10
» 1 00 » 5 ,00

Demange Hanoi.

RẠP CHỚP-BÓNG PATHÉ

Từ ngày thứ hai 6 đến ngày thứ năm 9 décembre 1926

Nếu ta muốn giải-trí, và được hưởng một buổi vui thì ta nên đến xem Harry Piel và Denise Lejeay trong tấn

ZIGANO

do Y. Barbaza giới-thiệu

Phim ảnh này chỉ có ở Hanoi, Haiphong và Nam-kỳ được thiên-hạ hoan-nghênh

-chiếu làm 3 phần

Chuyện trong tấn này về năm 1806, trong buổi vua Napoléon đương hiếu hách. Bấy giờ vua phái dùng đến tài-lược cần tất cả các chủ hầu để chống cự lại co-man là kẻ cừu-địch. Vai chính tấn này là ZIGANO khi là tướng cướp, khi là chánh cảnh-sát, xông pha nam bắc thăng đoạt được biết bao sự khó-khăn.

Rất hay, Rất hay

Y-khoa bác-sĩ Sarraillé

65 nhà 5, phố Tuy-chuyên. Giây nói 365

Xét-nghiệm máu-mủ, đờm-rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.

Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh tiểu, bệnh đái dầy, đau ruột, bệnh đàn-bà có hội-chứng, sản nan.

Rất được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn.

Thứ ba, thứ năm, thứ bảy khám bệnh từ 9 giờ rưỡi đến 12 giờ trưa, có hạn ngày và tốt cho bệnh-nhân lắm nhé. 5554

Việc mất trộm ở Hội chợ ngày năm ngoái. — Tòa án đã cho đòi mấy người đàn-bà chứa những đồ mà tên Phạm-văn-Thuận ở phố hàng Trống ăn cắp của nhiều Chân-hưng ở hội-chợ ngày năm ngoái, ra phòng dự-thẩm để xét hỏi.

Ngã xuống hồ. — Chiều hôm nay, hồi 1 giờ, có một người Tây đi thuyền sắn trên Hồ-tây, bị cơn gió vụ mất thuyền. May có ba người làng Quảng-bá ra cứu vớt lên được ngay.

Cái nạn ô-tô. — Ngày hôm qua vào hồi quá trưa, chiếc ô-tô số T. 2735 do Bùi-văn-Bau cầm máy vì đi sát bờ hồ quá, nên đã phải đâm ngã chết một người ngồi ở trên bờ hồ bỏ chân xuống đường. Người chết chiếc ô tô đã đưa người bị thương vào nhà thương Phủ-doãn để điều trị.

Lại một người bị ăn nạ. — Sở mật thám lại mới bắt một người tên là Th. ở đường Huế bị ăn nạ giao cho tòa phát lai đáng trụ tế.

Cần dùng một người cai thật giỏi. Hỏi tại M. Anziani, sở vận tải, ở 24 phố hàng Giò (Boulevard Gia-Long). Hanoi.

Chó săn muốn bán. Hỏi ở nhà báo.

CHỈ CÓ MỘT THỨ THÔI

Thuốc đau mắt vàng rất công-hiệu mà quý : khách đã hoan nghênh bấy nay thì ở trên lọ thuốc phải có biên rõ « COLLYRE JAUNE seul la formule du Dr Cazaux ».

Thuốc cũng vàng, giấy giản lọ cũng vàng mà giấy học cũng vàng, các quý khách nên đề bằng được như thế thì mới khỏi nhầm. 8053

CÁC NHÀ DÙNG ĐỒ ẢNH NÊN BIẾT

Vì hiệu báo chế Montès, 54 phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, và mua được rẻ, nên hiệu ấy lại có thể bán được các chất Hyposulfite de Soude, Bisulfite de Soude, Sulfite de Soude, Hydroquinone, và tất cả các thứ dùng vào nghề ảnh, theo giá rất rẻ.

Viết thư mà hỏi giá.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Bán đất công. — Sáng thứ hai, tại tòa Đốc-lý, Hội-đồng đấu giá đo quan Đốc-lý chủ tọa, đã đấu giá bán khu đất chỉ số Bau-chinh cũ, ở góc đường Pau-Bert và đường Amiral Courbet.

Các nhà mua phải bỏ giấy hứa và phải ký quỹ 100$.

Chỉ những người Pháp, người nhập tịch Pháp và người thuộc-địa Pháp mới được đứng tại thôi.

Có 3 người đến bỏ vào là:

MM. Nam sinh đặt trả 45,000 $;
Si-ký — 30,000 ;
Mme Larre — 30,030 ;

Số tiền M. Nam sinh đặt trả lấy làm sở ấn-định đặt bán, về sau cứ trả tăng lên từng nghìn bạc một, thì Mme. Larre trả tới 66.000p. mua cho hiệu Poirsard e Veret.

Một cuộc đón rước. — M. Boucher tổng-sứ Hải-dương về Pháp nghỉ mấy tháng trước đã đi tàu *Amazone* sang tới Haiphong ngày chủ nhật 5 décembre. Ông Ng.-văn Bân tổng đốc Hải-dương cùng các quan khác có xuống đón rước tận đây. Nghe nói hôm quan công sứ đến nơi, cần ngài lại mở hẹ. ăn mừng nữa.

Tàu « Cap Padaran » bị chậm. — Vừa có vô tuyến-điện báo tin rằng tàu « *Cap Padaran* » khởi hành ở Marseille sang Đông-pháp ngày 26 novembre vừa rồi, có 245 hành khách cả thảy, khi đi đến sông đào Suez thì dụng phải chiếc tàu « *Adolo cate* » cả hai chiếc tàu đều bị hư-hỏng nhiều nhưng may không việc gì « *Cap Padaran* » nay sẽ phải hoãn lại khi nào việc gì đến người cả. Vậy tàu ấy ở Suez chừng 15 ngày để sửa chữa lại, rồi mới lại chạy.

Hội-viên thành-phố. — Cuộc bầu cử nay mai ngoài ra những người buôn bán ưng cử thì lý nay theo nghị-định mới, các người làm việc nhà-nước cũng được ứng-cử, nên nhiều thứ hầy trước hội đi-hiu ngạch thường-chính đã họp hội-đồng chọn hai người để ra ứng-cử. Không một hội đi-hiu ngạch thương-chính nhà thôi, nghe đâu các ngạch khác cũng thế, mỗi ngạch nhọn lấy hai người, rồi trong những người ấy lại chọn lại lấy hẳn người đích-đáng đứng chung một số để đến hôm ấy anh em bầu cho.

Xem như thế thì chuyến này có phần kịch-liệt lắm, bè đảng bí bang, mà vì tất đã tránh khỏi cái bề kịch-liệt là khi bộ-thần của những người sinh lám công hội, ông nghị...

Việc làng Phụng-Pháp. — Nghe nói hôm trong báo đăng việc xét sổ sinh và quỹ làng Phụng-pháp thì đến ngày hôm sau ông huyện có cho đòi mấy người làng lý lão quản trách là vì nghi cho họ đăng báo.

Nhưng chuyện lý đã xong đâu, là thủ-quỹ cũ mắn-khóa nộp lại sổ-sách và tiền nong thì lý-trưởng chánh hương hội hợp hội-đồng ngay và lập biên-bản mới họp 15. Nhưng lại không thể, chánh hương hội lại tiện giữ cả ở nhà, rồi thu nhập trong tay, sổ sách biên lấy, đến khi có thủ-quỹ mới thay thì chánh hương hội lại toan giao tay cả công việc, cứ cũng không họp hội-đồng gì cả. Vì thế quỹ mới đem lòng nghi, xét ra trong sổ quỹ còn lại một tiền là 50p.02, mà tiền lại không có, nên thủ-quỹ mới không dám nhận.

Đến nay việc phải giao ra, cả làng cũng công nhận đều đuổi sự thực có vậy, thế mà không rõ vì đâu ông huyện xét chưa xong, đăng đai mãi việc còn coi tới mai tuần lễ nay rồi. Xin đánh dấu hỏi?

X

Trẻ con lạc. — Người lính cảnh sát tên là Đinh Thơ có đưa cháu gái 11 tuổi tên là Đặng-thị-Nhỏi lạc đi đâu mất.

Hoàng-thị-Ngột, 22 tuổi, vô nghề nghiệp, nhà số 47) phố Belgique dẫn lại sở cảnh sát đưa con gái tên là Lê-thị Nhiên, 11 tuổi quán làng Bưa, huyện Tamdương, tỉnh Hải-dương. Con bé lạc ở ngã tư trại lính khố xanh và khai rằng không có ai nuôi nấng nên sở cảnh sát cho Hoàng-thị Ngột nuôi làm con.

Đánh rơi. — M. Vũ-công-Toản làm việc ở nhà buôn, nhà ở ngõ Trần-đông, số 16, vừa rồi đánh rơi một cái ví đựng 26 p. và tờ cần-cước.

Lấy cả tiền ăn cắp. — Một người đội tây ở trại lính 9e. Cảnh-sát có đơn thưa một người dân-bà ta không rõ tên họ cầm cắp một là giấy năm đồng và ba cái ảnh.

Nhân là duyên ngẫu nhi chi, quá yêu mới lỡn làm ghi chút tình!

Mặc bịnh điên. — Một người dân bà có chồng điên đi rong các phủ huyện nào, nên lính cảnh sát đã bắt đưa về nhà tương đề điều-trị.

Lân-hàng đấy. — Lâm-thị-Ngột 29 nhỏ ở ngõ Đồng-lân phố Belgique có đơn thưa người hàng xóm là Phạm-tiến-Kiêm ăn cắp cái khăn đáng giá 1$ 10.

Đánh lộn. — Ngu-ẩn-tiêm-Mẫu 23 tuổi, Vũ-văn-Chu tức Tự 22 tuổi, Chu Ngô tức Ngọc 24 tuổi và Lê-hữu-Nghĩa tức Bửu 24 tuổi cùng bị làm biên-bản về việc đánh lộn.

Nạn ô-tô. — Hồi 10 giờ 45 ngày chủ-nhật, chiếc ô-tô số 3135 của M. Lê-quang-Kiện ở Nam sách tỉnh Hải-dương ở trong ngõ 74 phố Đầu-tiêu đi giật lùi ra đường, chẳng may va phải hai người đi chân là cậu Đào-đình-Hoan và Đào-đình-Hiên ở số nhà 88 phố Cửa-cấm tên Cả hai cậu cùng xây xát nhiều chỗ thì người nhà các cậu cũng đi đấy đã đưa về nhà bước thuốc.

Giải ra ngoại châu. — Ngày hôm qua, linh cảnh sát bắt được hai tên ăn mày đi trong thành phố thì đã điều cả về sở cảm để giải ra ngoại-châu.

Đệ vào tòa án. — Ng-ngọc-Thu tức cai Cao, 42 tuổi, làm nghề điện, hiện không có sở việc, bị thua là đã đăng nên đã phải bắt giải vào tòa án để xét.

CAO BANG

Nhập Nam tịch. — Mới nói đến sắp xảy đã nay, cảnh cho độc giả phải lấy làm lạ mà nói rằng: « Nhập tịch dân Nam ta thì còn có « lý thú » gì, mà hòng người ta nhập tịch, mà phải lo phải bàn ». Vâng, nói vậy cũng phải, nhưng ai đã lên chơi qua trên thượng du, nơi biên thùy này ít lâu, thì mới biết được rằng nhập tịch dân ta cũng « lý thú » lắm. Nhập tịch dân ta rất lợi, chẳng có, cứ « chú thể An nam » trên này rất nhiều.

Đây, chẳng có độc giả lại bảo : « Thế càng hay, dân ta càng thêm đinh như sao? » Không, không, rất trái hẳn, rất hại, rồi tôi xin kể ra sau đây, nước Việt-Nam ta không khi nào lại nên có những thứ « con » ấy, ta phải nên hô hào mau mau tìm phương bỏ cứu lại và trừ tiệt « giống con » ấy đi.

Chẳng phải nói, thì các độc giả ai cũng đã biết rằng ở những nơi biên giới này, các chú, hoặc lập nghiệp ở bên này đã lâu, hoặc mới đi bao năng tìm cách sinh nhai, lấu quốt rất nhiều. Vì thuế má khánh nặng nề, so với thuế ta hai đồng rưỡi ba đồng, thì lợi ngay trước mắt, nên các chú nhập tịch dân ta rất nhiều. Các chú nhập tịch dân ta có hai phái :

1°/ Phái thứ nhất là những bọn sinh sự lập nghiệp bên này đã lâu đã khá, Cha con các chú (ấn ông) thì vẫn khánh nhưng vợ con (con gái) các chú thì lấn vận An-nam, là dân Nam để trốn thuế.

2°/ Phái thứ hai phần nhiều là những bọn nghèo, mới khẩn bao, hà sâu và đủ sung, chưa kiếm ăn khá, phải xin nhập tịch dân ta cho nhẹ thuế. Hại nhất là bọn này.

Họ nhập tịch dân ta rất dễ dàng là chỉ lại nhờ ông nọ làm người lý trưởng làm ở bên ta, rồi ông ấy cho làm chứng là xong. Thuế khánh gần chục bạc, thuế ta 2$50 các chú xây bà con quen người lý trưởng nộp 5$ (lại cả đồ bên) xin nhận và cho thẻ An-nam. Các chú mất 5p. thế là đủ, phu phen tiền đăng gạo gép trong làng thì không biết đến. Ai dám bắt? Nếu có việc gì, các chú cho ông cẩm bang trưởng, lý trưởng sở há bọng thì mấu quai, nói làm sao?... vì vậy, dân dinh trong làng lắm bỉ thiệt thòi; để có nơi tỏ quá dân phải kiện, lý trưởng (tất lẽ) phải thế...

Ta đương nó dở, hạng « khách an-nam » ấy rất khó sống nữa. Trẻ an-nam đấy, nhưng vẫn y phục các chú, lễ lối, tự học các chú, mà « lai » hơn các chú cả nữa. Nói thêm lại là những « con vịt » này rất hại. Các « chú an-nam » ấy giảm ba năm mà mất mũ, « lấy » thì lại hoàn « khách » đấy ngay.

Ấy, cái đó ấn ngoan của các chú là thế, lại còn lắm khi các chú cần giờ lắm điều hại đến thể diện dân ta, vậy mong rằng quý dân ta mau mau tìm phương bỏ cứu lại. Tuồng kiến của tôi có mấy điều sau đây, xin phó bẩm đề quý-dân ta xét.

Ta nên xin các khoản như sau này:

1 / Các chú chỉ có chú nhỏ x n nhập tịch dân Nam tại chính đề được hưởng quyền lợi người Nam, như lấy thẻ nam, tên nhà vân vân...

2 / Chú nào muốn nhập tịch dân Nam thì phải:

a/ Có công ăn việc làm, sở sở nhất định;

b/ Có giấy hạnh-kiểm tốt;

c/ Cam đoan theo phận sự các việ dân làng An-nam.

3 / Chú nào nhập tịch dân Nam rồi mà làm điều gì can phạm đến thể diện người Nam thì phải tước tịch và trục xuất cảnh ngoại quan.

4 / Người dân bà An-nam nào lấy khách thì phải trục tịch An-nam và phải thuế má theo các thứ như.

5 / Trái lại, người dân bà khách nào lấy An nam thì được công nhận là người Nam và hưởng hết quyền qui người Nam.

6 / Các trẻ con lai về thêu nhận, mà người Nam nhận thì mới được kể là người Nam.

7 / Ngoại các điều trên này, người lý trưởng nào dám tự tiện cho các chú thể Annam thời sẽ bị nghiêm phạt ngay.

Nguyễn-Lê-Kỳ (Cao-Bằng)

HƯNG YÊN

Ai bắt được. — Tôi tôi là Nguyễn-xuân-Nghi làm quản-lý cho ông Chanjou là chủ rượu ở tỉnh Hưng-yên, hồi hôm 27 novembre 1926 tôi có về tỉnh Haiphong, đến hôm 28 novembre 1926 tôi ra gare lấy về lên gare Đình-dù, có đánh rơi một cái ví ấy trong đựng :

2 cái giấy của ông Chanjou ủy quyền cho tôi.

1 cái hình thành phố Haiphong năm 1926 và các giấy biên lai chứng là các giấy khác nữa.

Nếu ai bắt được xin làm ơn tiện ở Haiphong thì giao trả cho ông Nguyễn-xuân-Ty làm ở sở soude & Oxygène et d'Acétylène, gần tòi; còn ai có tiện ở Hưng-yên thì tới nhà tôi ở kho rượu thuộc làng Lực-điền, tổng Tứ-dương, huyện Yên-mỹ. Hai nơi ấy, mà ai bắt được đem trả giúp cho thì xin hậu phi-tổn và lại hoàn hồng và cảm ơn vô cùng.

Nguyễn-xuân-Nghi

Fondé de pouvoirs de M. Chanjou débitant général des alcools à Hưng-yên

5.967

LỄ ĐỔI CHỖ Ở

Khi nào ông mua bán, khi đổi chỗ ở, muốn báo quản cái giấy quảng bán, chứa lại thế nào thì biên rõ càng vào đây, và gửi theo hai bức (0 $ 20) bằng tem cũng được đổi cái tên giấy quảng bán.

Nhà ai không gửi tiền theo thì sẽ không được đăng vào báo.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Les misérables

(Suite)

Une joie admirable avait comme transfiguré ce vieillard. Un rayon semblait lui sortir du visage.

— Que voulez-vous que je fasse ? reprit il.

— Je vous expliquerai cela. Vous avez une chambre ?

— J'ai une baraque isolée, là, derrière la ruine du vieux couvent, dans un recoin que personne ne voit. Il y a trois chambres.

La baraque était en effet si bien cachée derrière la ruine et si bien disposée pour que personne ne la vit, que Jean Valjean ne l'avait pas vue.

— Bien, dit Jean Valjean. Maintenant je vous demande deux choses.

— Lesquelles, monsieur le maire ?

— Premièrement, vous ne direz à personne ce que vous savez de moi. Deuxièmement, vous ne chercherez pas à en savoir davantage.

— Comme vous voudrez. Je sais que vous ne pouvez rien faire que d'honnête et que vous avez toujours été un homme du bon Dieu. Et puis d'ailleurs, c'est vous qui m'avez mis ici. Ça vous regarde. Je suis à vous.

— C'est dit. A présent, venez avec moi. Nous allons chercher l'enfant.

— Ah ! dit Fauchelevent. Il y a un enfant !

Il n'ajouta pas une parole et suivit Jean Valjean comme un chien suit son maître.

Moins d'une demi-heure après, Cosette redevenue rose à la flamme d'un bon feu, dormait dans le lit du vieux jardinier. Jean Valjean avait remis sa cravate et sa redingote ; le chapeau lancé pardessus le mur avait été retrouvé et ramassé ; pendant que Jean Valjean endossait sa redingote, Fauchelevent avait ôté sa genouillère à clochette, qui maintenant, accrochée à un clou près d'une boîte, ornait le mur. Les deux hommes se chauffaient accoudés sur une table où Fauchelevent avait posé un morceau de fromage, du pain bis, une bonteille de vin et deux verres. et le vieux disait à Jean Valjean en lui posant la main sur le genou :

— Ah ! père Madeleine ! vous ne m'avez pas reconnu tout de suite ! Vous sauvez la vie aux gens, et après vous les oubliez ! Oh ! c'est mal ! eux ils se souviennent de vous ! vous êtes un ingrat !

X

Où il est expliqué comment Javert a fait buisson creux

Les événements dont nous venons de voir, pour ainsi dire, l'envers, s'étaient accomplis dans les conditions les plus simples.

Lorsque Jean Valjean, dans la nuit même du jour où Javert l'arrêta près du lit de mort de Fantine, s'échappa de la prison municipale de Montreuil-sur-mer, la police supposa que le forçat évadé avait dû se diriger vers Paris. Paris est un maelstrom où tout se perd, et tout disparaît dans ce nombril du monde comme dans le nombril de la mer. Aucune forêt ne cache un homme comme cette foule. Les fugitifs de toute espèce le savent. Ils vont à Paris comme à un engloutissement ; il y a des engloutissements qui sauvent. La police aussi le sait, et c'est à Paris qu'elle cherche ce qu'elle a perdu ailleurs. Elle y chercha l'ex-maire de Montreuil-sur-mer. Javert fut appelé à Paris afin d'éclairer les perquisitions Javert en effet aida puissamment à reprendre Jean Valjean. Le zèle et l'intelligence de Javert en cette occasion furent remarqués de M. Chabouillet, secrétaire de la préfecture sous le comte Anglès. M. Chabouillet, qui du reste avait déjà protégé Javert, fit attacher l'inspecteur de Montreuil-sur-mer à la police de Paris. Là Javert se rendit diversement et, disons-le, quoique le mot semble inattendu pour de pareils services, honorablement utile.

Il ne songeait plus à Jean Valjean, — à ces chiens toujours en chasse le loup d'aujourd'hui fait oublier le loup d'hier, — lorsqu'en décembre 1823 il lut un journal, lui qui ne lisait jamais de journaux ; mais Javert, homme monarchique, avait tenu à savoir les détails de l'entrée triomphale du « prince généralissime » à Bayonne. Comme il achevait l'article qui l'intéressait, un nom, le nom de Jean Valjean, au bas d'une page, appela son attention. Le journal annonçait que le forçat Jean Valjean était mort, et publiait le fait en termes si formels que Javert n'en douta pas. Il se borna à dire : *c'est là le bon écrou.* Puis il jeta le journal et n'y pensa plus.

(A suivre)

Những kẻ khốn-nạn

Tiểu-thuyết lịch-sử của ông Victor Hugo

NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch.

(Tiếp theo)

Tự-dưng cái vẻ mặt lão làm vườn mừng-rỡ sáng-sủa, khác hẳn với dung-mạo lúc trước. Từ trong mặt lão, tự-hồ có ánh-sáng tiết ra vậy. Rồi lão hỏi rằng:

Giờ ông muốn tôi làm việc chi, nào?

— Sau ta sẽ phân-giải. Giờ thì xin hãy nói cho ta biết, ở đây lão có cái phòng nào chăng?

— Tôi chỉ có cái túp trơ-vơ đàng kia, ở phía sau cái nhà tu cũ đã đổ-nát đó, xó ấy thì không ai nhìn đến. Chỗ ấy có ba phòng.

Cái túp ấy thì kín thật, chỉ-tâm làm nó ở nơi khuất nẻo, đàng sau cái nhà tu đổ-nát, dĩ-chí *Jean Valjean* cũng đến lúc ấy mới nom thấy! Ông bèn nói:

— Được. Giờ thì ta lại xin với lão hai điều.

— Những điều gì, quan thị-trưởng?

— Điều thứ nhất, là lão đừng có nói với ai những chuyện trước của ta. Điều thứ hai, là lão đã biết chuyện ta những gì, thì lão khá đành lòng biết vậy mà thôi, chứ đừng có dò hỏi để biết thêm ra nữa.

— Tôi xin ở được như ý quan thị-trưởng. Tôi biết rằng quan thị-trưởng chỉ làm điều thiện mà thôi, và xưa nay tôi vẫn coi quan thị-trưởng là một bậc người của Thiên-Chúa. Vả lại nữa tôi nhờ ơn quan thị-trưởng mà được làm ở đây. Vậy thì chuyện của quan thị trưởng là chuyện của quan thị-trưởng. Tôi xin làm khuyển mã hầu ngài.

— Vậy là đất rồi. Giờ thì lão lại đàng này với ta. Ta đi kiếm con-bé.

— À! lại có một đứa con-nít nữa à!

Lão chỉ nói hấy nhiêu lời mà thôi, rồi thì đi theo *Jean Valjean* như thể con chó đi theo chủ.

Cách không dầy nửa giờ nữa thì con *Cosette* nhỏ được lò-sưởi nghi-ngút, đa lại đỏ lên hồng-hồng, lên năm ngủ yên trên giường lão làm vườn. *Jean Valjean* thì đã buộc cà-vạt lại, và đã mặc áo ô-đinh-gôi vào; cái mũ mà ông ném qua tường thì sau tìm thấy, nhặt được lại. Trong khi ông mặc áo thì lão *Fauchelevent* cởi cái chuông buộc ở dầu-gối ra, rồi treo lên một cái đinh ở tường, bên một cái giỏ. Hai ông già cùng ngồi tựa vào một cái bàn mà sưởi. Lão làm vườn đã dọn ra một miếng pho-mát, bánh mì khô, một chai rượu nho và hai cái cốc. Cách một lát lão để tay lên đầu-gối khách mà rằng:

— À! cha *Madeleine*! vậy ra cha *Madeleine* không nhận ngay ra được mặt tôi! Người đâu mà cứu nhau khỏi chết, rồi thì quên nhau đi được như vậy! Cha *Madeleine* tệ cha chả! kẻ có nợ ơn tái-sinh thì vẫn nhớ ông hoài! ông sao bạc với kẻ thụ-ân như vậy!

X

Xem đây thì biết làm sao mà Javert phen ấy bị hắc-lờ

Mấy hồi vừa qua đó là kể cho ta biết cái phía trái câu chuyện mà thôi; xem đàng phải nó thì đầu đuôi chẳng có gì lắt-léo.

Khi *Jean Valjean*, giữa cái đêm mà *Javert* đến bắt ông ở nơi nàng *Fantine* đương hấp-hối, rồi đem ông mà giam tại nhà ngục xã *Montreuil-sur-mer*, khi ông vượt ngay được ngục mà ra, thì sở cảnh-sát đoán ngay rằng thế-tất ông phải xuống kinh-thành. Kinh-thành *Ba-lê* vốn là một cái rừng người, ai đã lọc vô đó là mất hút. Cái gì đã chui vào cái rốn thế-giới đó, thì tất là mai một được đi như là đã vào rốn biển vậy. Một người đi trốn vào cái rừng người đó, thì rừng rậm nào cũng không kín cho bằng. Phàm những kẻ đi trốn-tránh, bất luận ở thứ-hạng nào, cũng biết điều ấy cả. Cho nên bọ chạy cả đến *Ba-lê*, như là chạy đến cái nơi vũ-lấp. Có nhiều cách vũi-lấp thật là những cách giải-thoát cho người ta. Bộ cảnh-sát cũng biết lẽ ấy, cho nên hễ lạc mất cái gì ở đâu cũng cứ tìm ở *Ba-lê* cả. Bởi vậy sở cảnh-sát cũng tìm ông thị-trưởng *Montreuil-sur-mer* ở *Ba-lê*. *Javert* được lệnh trên đòi về *Ba-lê* để giúp việc tìm-nã đó. Mà sau bắt được lại *Jean Valjean* là phần nhiều nhờ cái tài của *Javert* thật. Nhân dịp ấy mà cái mẫn-cán, cái khôn-ngoan của *Javert* đến được tai ông *Chabouillet* là thư-ký bộ cảnh-sát, đương thời ông *Anglès* bá-tước làm tổng-trưởng bộ ấy. Ông *Chabouillet* và trước kia đã làm quan thầy cho *Javert*, giờ nhân dịp này ông lại cất-nhắc cho *Javert* được về sai-phái ở tòa liêm-phóng tại *Ba-lê*. *Javert* đã nhiều phen được việc cho quan trên, nói rằng đã được nên danh-giá, thì e cái tiếng này không xứng ở trong cái mạt-nghệ.

Javert đắc-thế sau cũng không nhớ gì đến *Jean Valjean* nữa. — Phàm giống chó đi săn luôn, thì con lang hôm nay làm cho quên mất con lang hôm trước, lẽ ấy là thường. Bỗng ngày tháng mười-hai năm 1823, *Javert* vốn không bao giờ đọc báo, hôm ấy sao lại giở đến tờ báo mà đọc. Số là *Javert* đã sùng một chủ-nghĩa tôn-quân, buổi ấy muốn biết rõ tóc-tơ cái việc ông « hoàng thân-vương lòng-quân » thắng-trận khải-hoàn, trẩy quân về đến thành *Bayonne*, cho nên mới giở báo ra xem. Khi đọc hết bài kí-sự về việc ấy, ý tình-cờ đưa mắt sang cột báo bên cạnh thì bỗng thấy có một chữ tên, tên *Jean Valjean*, in ở dưới cũng trang báo. Ý bèn đọc luôn xem nói chuyện gì, thì báo nói rằng tên trọng tù *Jean Valjean* chết rồi, mà lời báo kể phân-minh lắm, không còn nghi-ngờ được nữa. Ý đọc xong thì chỉ bình phẩm một câu: *Đo mới là cái cùm thật vững.* Rồi thì ý vứt tờ báo đi không nghĩ gì đến nữa.

(Còn nữa)

Những hồi từ đầu, đã in thành sáu quyển, một bên chữ Pháp, một bên chữ quốc-văn, bán giá như sau này:

Phần thứ nhất.	Quyển I	223 trang, bán.	0 $ 50	Ở xa phải trả thêm tiền cước, mỗi quyển. . . 0$ 20
	— II	203 — .	0 45	
	— III và IV	159 — .	0 35	
	— V và VI	199 — .	0 45	
	— VII và VIII	320 — .	0 65	Cả bảy quyển gửi luôn một gói 2,70
Phần thứ hai.	Quyển I	213 — .	0 45	
	— II và III	237 — .	0 50	

KHẢO VỀ Y-HỌC CỦ CỦA TA

Châm-nang trích lục

Kinh mạch

(Tiếp theo)

Chiêm nghiệm thời lệnh chứng hậu

Vì như lão bình mình, âm khí nhưa tán, dương khí nhưa đông, thanh âm định tức để xem kinh mạch, như sáu bộ đều điều hòa là vô bệnh, hãy có một bộ nào mạch chuyển hoặc đại, hoặc tiểu, hoặc phù, hoặc trầm, hoặc trì, hoặc đoản, không điều hòa như mấy bộ kia, thì bao lâu sinh nhưng bệnh gì, cũng có thể biết trước.

Ví dụ.

Tả quan trung bộ mạch huyền đại, thì biết rằng sau tất về thấy giáp tiết kinh chập, tất sinh nhưng bệnh phong nhiệt, vì mạch huyền thì chủ không, mạch đại thì chủ nhiệt, mà tả quan lại là bộ vị can phong mộc.

Hữu xích trầm bộ mạch hoãn trệ hư, đại, đó là tướng hồn động sinh thấp nhiệt, vì hoãn trệ là thấp, mà hư đại, là tướng hỏa, và trầm bộ mạch chủ thấp, xích hữu bộ lại thấy phải lẽ là bộ vị tướng hỏa của.

Người bị bệnh đã lâu, coi bộ kinh mạch đều trao trệ cả, duy có trung bộ mạch thốn khẩu bên tay phải là thanh tinh hòa hoãn, thì biết rằng sau tất xương đàng giáp tiết lớp đông tất nhiên bệnh khỏi.

Mạch các bộ khác sống suy như vậy mà đoán, không sai bình nào.

Bất ứng mạch

Bất ứng nghĩa là trầm tế, không ứng với khí bộ, đó là tuổi yếu hợp nghĩ, cho nên mạch không ứng, chớ không phải là bệnh mạch, ngờ ấy thì hại hòa khi của giới sinh thương tổn.

Đại khái: Năm giáp, năm kỷ thống giống là bình đầu, bình là hòa, hòa sinh thổ, vậy nên vận thuộc thổ, nếu tuổi nhực là thiếu âm quân hỏa tư thiên, thì cả thốn khẩu tay phải tay trái, mạch cũng không ứng, quyết âm can một tư thiên, thì thốn khẩu bên tay phải mạch không ứng, thái âm tỉ thổ tư tuyền, thì thốn khẩu bên tay trái mạch không ứng. — Thiếu âm quân hỏa tại toàn, thì cả xích khẩu tay phải tay trái mạch cũng không ứng, quyết âm can một tại toàn, thì xích khẩu bên tay phải mạch không ứng; thái âm tỉ thổ tại toàn, thì xích khẩu bên tay trái mạch không ứng.

Năm Ất, năm canh, tháng giêng là mậu dần, mậu là thổ, thổ sinh kim, thì kim là niên vận; năm bính năm tân, tháng giêng là canh dần, canh là kim, kim sinh thủy, thì thủy niên vận; năm đinh, năm nhâm, tháng giêng là nhâm dần, nhâm là thủy, thủy sinh mộc, thì mộc là niên vận; năm mậu năm quí, tháng giêng là giáp dần, giáp là mộc, mộc sinh hỏa, thì hỏa là niên vận. Nếu tuổi nhực là thiếu âm quân hỏa tư thiên, thì cả xích khẩu tay phải tay trái, mạch cũng không ứng; quyết âm can một tư thiên, thì xích khẩu bên tay phải mạch không ứng; thái âm tỉ thổ tư tuyền, thì thốn khẩu bên tay trái mạch không ứng. — Thiếu âm quân hỏa tại toàn, thì cả thốn khẩu tay phải tay trái, mạch không ứng; quyết âm can một tại toàn, thì thốn khẩu bên tay phải mạch không ứng; thái âm tỉ thổ tại toàn, thì thốn khẩu bên tay trái mạch không ứng.

Xích thốn phản mạch

Xích mạch đáng không ứng mà lại phù đại, đáng phù đại mà lại không ứng; thốn mạch đáng phù đại mà lại không ứng, đáng không ứng mà lại phù đại, thế là xích thốn phản mạch, (xích thốn phản mạch thì chết)

Tả hữu giao mạch

Cái bộ mạch bên tay phải đáng không ứng mà lại phù đại, hoặc đáng phù đại mà lại không ứng; Cái bộ mạch bên tay trái đáng phù đại mà lại không ứng, hoặc đáng không ứng mà lại phù đại, thế là tả hữu giao mạch, (tả hữu giao mạch cũng chết)

Phù trung trầm mạch

Phù là thái quá mạch: phế, đại, tràng huyền, thực, khẩu, không bộ đều là thái quá,

Trầm là bất cập mạch: trầm, tế, đoản, nhược, hư, nhu, xác, phục, đều là bất cập.

Trung là vị khí mạch: mạch chu ẩn hòa bình, không đại, không tế, không trường, không đoản, không phù, không trầm, không sác, không hoạt, tức là vị khí mạch.

Trầm phù mạch thì khinh ấn ngoài bì phu, để do xét bệnh lục phủ

Trầm trì mạch thì trong ấn đến tận xương để do xét bệnh ngũ tạng.

Trầm trung mạch nghĩa là không khinh ấn không trọng ấn, để do xét bệnh ở nội tạng.

Tam đương mạch là gì (1), *tam âm mạch là gì* (2), *cho nên khinh ấn để xem mạch lục phủ, trọng ấn để xem mạch ngũ tạng. Nhưng trong âm phận cũng có dương mạch ngoài dương phận cũng có âm mạch thì phù mạch cũng có thể xét đoán ngũ tạng, trầm mạch cũng có thể xét đoán lục phủ. Ấn mạch phải quyền hành tự mình, không chấp nệ được*

(Còn nữa) Phàng năng-Tĩnh.

(1) Vị, đởm, tiểu tràng, đại tràng, bàng quang, tam tiêu, là thủ túc tam dương mạch.

(2) Tâm, can, tỉ, phế, thận, là thủ túc tam âm mạch.

Chuyện La-lan phu-nhân

Một bậc nữ kiệt tiêu-tụy ở đời gần đây

(Tiếp theo)

Quả nhiên vua Lô-ái thứ mười sáu có chấp không chịu theo; đến ngày 11 tháng sáu năm sau tân chính phủ phải thi-hành cái thể cách mệnh, càng ngày càng bịch lắt. Đến ngày 10 tháng tám vua Lô đi lại bị phế và bị giam ở một cung. Nhà vua đã đổ, công hòa đã thành lập. Lập pháp nghị hội, đổi thành ra Dân-tuyển nghị viện (Chambre des Députés). La-lan lại được cử làm quan hành chính nội vụ. Cái việc bổ vua, xuống ra đầu là phái Sơn-ngạo mà phái Dịch-lang-đích-ai cũng hết sức tán thành.

Lý tưởng của La-lan phu-nhân, khi ấy đã hiện ra việc thật rồi, phu-nhân lấy làm rộng việc để gây dựng ra nghiệp thái bình, cố thể tích ngày mà đợi được; nhưng lớp sóng này chưa yên, lớp sóng kia đã nổi lên, đuổi được cọp ra cửa trước, chó sói lại tiêu vào cửa sau; bọn thù nghịch ở trên đã chết rồi, mà bọn thù nghịch lớn ở dưới, vậy cảnh vừa mọc đã, bây giờ La-lan phu-nhân phải gieo mình vào trong cái trào lưu mạnh lợn của mình gây dựng ra mà bị cuốn, bị trôi đi mất.

Nước sông bức tức, chảy téo ra một cái dẫn mấy ngòi dặm, bà sức người người ngăn cản lại được, La-lan phu-nhân đã thảo cái mà tuổi con thì để cách mệnh ra, con thì để cầu vun, vua chết, cần quí tộc, quí tộc chết, bây giờ lại nhẫn nanh giơ móng, quay đầu về cái người giữ cái. Trước kia phu-nhân muốn lấy thế lực của nhân dân để kích động nghị hội, bây giờ hễ cầm quyền nghị hội, chỉ là nhân dân, chính là nhân-dân nông phải rượu huốc cách mạnh, say quá mà phát điên. Cái phương lược của phu nhân, cốt trước thì phá hoại, rồi thì kiến thiết. Đợi đã được chính thể chuyên chế, thì phải mở ngay cái giới đất mới có trật tự. Tuy vậy, con thì để nanh dài, móng nhọn kia, bước thêm một bước thế lực lại càng thêm lớn, lui càng gần thế chạy nhảy để giữ xéo cái đất lập nước của chân sống hòa chủ nghĩa. Chưa đến một tháng, La lan phu-nhân với các danh sĩ trong đảng Dịch-lang-đích-ai đã dần thành ra thù địch của chúng dân thành Pha-lê. Buổi ấy chỉ có một người, cái thế lực đã đến áp được chúng dân là Đan-đốn (Danton). Đan-đốn là lĩnh tụ đảng Sơn-ngạo, là một người có chân ở trong Hành chính hội nghị (Chambre des députés) là bọn đồng liêu của La-lan, Đan-đốn ở dân gian, dư vọng rất sâu, thì lấy đã tư cách đường nỗi cái công cuộc gian nan buổi ấy. Nhưng La-lan phu-nhân không thích người ấy, cho là người cấp kích quá, không hợp với thời buổi ấy, phu-nhân lại nghĩ rằng phải cư tuyệt người bạn đồng-minh ấy, thì thế lực của đảng Dịch-lang-đích-ai mới mong an toàn được. Hồi phu-nhân là một nhà lý tưởng, chớ về đường thực dụng thì không được sáng suốt cho lắm, cho nên chấp ấn như thế, cũng không có điều gì đã lạ. Đan-đốn buổi đầu rất là nhiệt thành, muốn cố kết với bọn đồng minh, ngày nào cũng đến buổng tiếp khách của phu-nhân; ấp lấy bọn đồng chí tự tội, thì bao giờ cũng đến trước. Đến cuối tháng tám năm ấy, Đan đã biết rằng phu-nhân có ý sự lợi mình, bèn thôi không đến nữa; lại đẩy đảng Dịch-lang-đích-ai của La-lan phu-nhân đã là thù địch của bọn dân, bây giờ lại thành ra thù địch với cả bọn đảng bạo dân là đảng Sơn ngạo.

Đảng Sơn-ngạo lấy máu đỏ tóc ở trong lịch sử nước Pháp, đến thượng tuần tháng chín năm ấy, giết hại người nhà vua bị giam ở Pha-lê, để làm cớ cùng vị thần của Vệ chính phủ. Đến khi ấy La-lan phu-nhân mới biết rằng mình bị đảng Sơn-ngạo đánh lừa. Ngày mồng năm tháng ấy phu-nhân viết tờ cho một người bạn; « Bọn là ngày nay đã đứng ở dưới lưỡi dao của lũ La-bạt-sĩ (Robespierre); đến ngày mồng chín lại viết một tờ nữa « Bọn là Đan đốn, là thù địch chung của ai cách mệnh, ông lấy đảng bọn La-bạt-Sĩ làm bề-dầu, làm lòng cánh, cầm dao ngắn, châm ngòi thuốc để đâm, để đốt quốc dân ta. Than ôi! tôi vẫn mê say về sự cách mệnh, anh cũng đã biết, nhưng bây giờ tôi lấy làm hổ thẹn làm, là vì cái đại nghĩa cách mệnh, phải thắng bè cho vẻ đẹp làm nhơ bẩn, cách mệnh thật đáng thân hãm. Tội lỗ toan xếp đặt mấy mươi năm nay, phí biết là bao nhiêu tâm năm, mà để cho nước ta bây giờ đứng ở cái địa vị ấy, tôi thật là xấu hổ! » Trong đảng Dịch-lang-đích-ai toàn là người ý chí sao thường, phẩm hạnh thuần khiết, mà vì khoát không am hiểu việc đời, bây giờ bị đảng Sơn ngạo đè lên. Từ khi ấy, La-lan phu-nhân với người trong đảng Dịch-lang-đích-ai, cũng bị cái lớp sóng dữ tợn ấy cuốn kéo đi mất.

(Còn nữa) X. dịch thuật

Các việc lĩnh trưng và đấu giá

Đến ngày 13 décembre 1926 hồi 16 giờ tại sở Công-chính Hanoi sẽ đấu giá thầu việc làm một cái nhà gác để làm buồng học và buồng ngủ và một cái nhà không gác để làm chỗ nhà ăn cho học trò trường nữ học tập ở Hanoi.

Việc làm đáng 165 504$65.
Ký quĩ tạm 2.750$00.

Ngày 21 décembre 1926 hồi 10 giờ — Tại sở Binh-lương (Intendance) Haiphong đấu giá mua 700 (00 litres rượu vang đỏ (chia làm 9 lô).

Ngày 24 décembre 1926 hồi 10 giờ đấu giá mua than cho sở Hàng-hải (Service Maritime) trong năm 1927.
Ký quĩ tạm 1000$00

Âu Tây tư-tưởng

DỊCH-VĂN THU-XÃ

Bác-kỳ thống-sứ đại-thần ROBIN
đại-nhân sùng lập

E. VAYRAC và NGUYỄN-VĂN-VĨNH CHỦ-NHIỆM

Khởi đầu xuất-bản « Truyện Ba người ngự-lâm pháo-thủ », in từng quyển nhỏ như bỏ túi, 72 trang có bìa, mỗi quyển có tám các hồi trước để ai mua quyển nào xem cũng biết đầu đuôi.

Mỗi quyển. . . . . 0$05

Hiện đã in ra được bốn quyển: một quyển tựa Dịch-văn thư xã, nguyên-văn của ông E. Vayrac, Nguyễn-văn-Vĩnh dịch, và bà quyển đầu « NGỰ LÂM PHÁO THỦ ».

Sau này mỗi tháng in ra hai quyển là ít. Quí khách các nơi xa có thể gửi mua sẵn quyển kịp rồi.

Ai gửi mua xin cứ viết thư và gửi tiền đến bản quán.

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU Bảo-chế MONTES

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh sốt rét.

Mắc bệnh sốt rét, nhức đầu, đau ở khắp xương.

Muốn trị bệnh sốt rét, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

Bán 0$50 một lọ 100 cachets.

Đoản-thiên tiểu-thuyết

Cương nữ-học

(Dịch tiểu-thuyết Tàu)

Tôi có đứa con gái 9 tuổi, tên là Tuệ-châu vào học trường nữ-học để lên năm, mọi khi cơm sáng vừa xong, tức chuông đồng hồ đánh đúng 8 tiếng, thì cắp sách vui vẻ đi ngay không chậm trễ một phút nào cả.

Một hôm buổi sớm, tôi ra ngồi bàn giấy, lúc ấy chuông đồng hồ đã đánh 8 tiếng rồi, mà nết mẫy tờ giấy, bỏ bao bì niêm lại dán đấy, trong lại thấy Tuệ-châu còn ngồi lâu thẩn bàn cạnh mẹ nó chưa đi, nghĩ bụng con này hôm nay làm biếng đi học trễ giờ; nàng thương vì xưa nay nó ẩn chăm học, nên không nỡ vội mắng; lật đật đi bỏ giấy vào hòm g ấy t ép; lúc về thấy kim dài đã lấp trên kim ngắn, chỉ cách độ hơn một khắc thì tới 9 giờ mà nó vẫn còn luẩn quẩn bên cạnh mẹ nó, liền hỏi rằng: Tuệ-châu! hay giờ là bao giờ? trong trường rung chuông rồi, làm sao còn cưng đi học? Tuệ-châu rụt rè muốn nói, mẹ nó bảo rằng: mày đứ g nói ở, sao cứng ra mà nói thật với thầy mày.

Tuệ-châu mới nói rằng: con đến tuần nghỉ hè này, tới kỳ thi sơ-đẳng tốt nghiệp.

Tới bảo nó rằng: tao biết rồi, gần tới kỳ thi tốt nghiệp, thì học lại càng phải nên cố, chớ sao lại trễ nải thế?

Tuệ-châu rằng: vậy nhưng mà kỳ thi tốt nghiệp con có cần dùng mấy thứ, phải thưa với thầy trước không thì đến ngày rồi không kịp.

Tôi đọc nói mau! Tuệ-châu chìa bàn tay nọ nhỏ ra, bẩm đốt kể từng cái rằng: này nhẫn vàng đeo tay 1 chiếc, một vàng đeo cổ 1 cuỗi; giầy da vẹn-ny, bít tất tơ, cho chí áo quần các đồ trang sức, phải nên sắm sửa cả, không được thiếu một thứ gì, nói rồi ngừng mặt trông tôi, chực tôi nói.

Tôi nghe nói ngạc nhiên, ngoảnh lại hỏi mẹ nó rằng: chà chà! đã trở bị để thi tốt nghiệp, là những cái đó ư?

Mẹ nó rằng: ý tôi cũng bảo không phải thế, nhưng con nó xin vậy, nộ tự luật nhà trường định thật, thì làm thế nào?

Tôi lắc đầu, làm ra dáng không tin.

Tuệ-châu ấy mẹ tôi nói thế đấy, không sai. Vừa nói lại vừa bấm từng đốt ngón tay rằng: này, nhẫn vàng, vòng vàng, giầy vẹt-ny, bít tất ơ, mài soa thêu, nếu thiếu thứ gì không được đỗ tốt nghiệp.

Tôi bật cười mà rằng: X ! con này nói xằng, khéo kiếm chuyện, ai bảo mày thế?

Tuệ châu rằng: cả lớp học ai ai cũng bảo thế, mà chị Phương Anh nói lại cũng đích xác lắm, bảo kỳ thi năm ngoái, chính bản không được dự tên đỗ, chỉ vì cái áo của người thi sa, mà của bản thì vải, cái giầy của người mới, mà của bản cũ đến nỗi phải đánh xuống học đến đây giờ. Nói đến đấy, chuông đồng hồ đúng chín tiếng, tôi thôi to lên rằng: mày không nghe đó ư? cắp sách đi mau, không có thầy giáo phạt cho bây giờ! Tuệ-châu không thể sao được, phải cúi đầu cắp sách đi bước chân lững thững, có ý không được vui vẻ bằng thường, mà cũng không dám hỏi lại nữa. Tôi thấy con như thế, cũng không cho nào; đến kỳ thi, Tuệ-nhi nếu quả phải đáp không đỗ, thì lỗi nói đó là thật, vậ, lộ thi tốt-nghiệp, chẳng có mấy hồi phát phần thưởng, chúng ta lấy cái danh-nghĩa cha mẹ học trò, sẽ tới du tiệc; lúc đó, coi n từng đã trang sức của các học trò tốt-nghiệp, quả nhiên nhất nhất như lời con Tuệ-nhi nó xin, thời những câu ca rao như vậy, thật có chứng chắc.

Ngạn ngữ rằng: « tai nghe không bằng mắt thấy » bảy giờ mắt chưa trông thấy, bắt tắt đoán nhằng là có hay không làm gì. Tôi vỗ tay rằng: ừ, mình nói phải đấy, thôi, để đến hôm fy xem sao?

Bộ hoa một tuần lễ tới kỳ thi, Tuệ nhi quả-nhiên bị ươu-bạn không đỗ, ngạnh mặt vào vách sụt sịt gạt nước mắt, lắm bắm nói: thấy để tôi không nắm sửa cao tôi, quả-nhiên bây giờ bị đánh hỏng thật. Mẹ nó trông thấy nói rằng: dấy! có sai đâu? trước tôi nói thế nào, nhớ không?

Tôi sẽ nói: thôi! Con nó bây còn bé, chậm một năm có ngại gì? cứ tới đi.

Không bao lâu, nhà trường đem đến cánh thiệp mở hội phát phần thưởng, thiếp in giấy hoa-tiên, bốn bề bắt chỉ vàng. Tôi thấy vậy, bàn riêng trong bụng rằng: xưa trường Tiểu-học theo lệ thường phát phần thưởng cho gì mà phải phô trương đến thế?

Tới kỳ, vợ chồng tôi cùng đi dự tiệc, thấy những có tên quần hồng, hài hoa áo bông, phấp phới như tiên, trong trường tr ở g đánh thùng thùng, sáo thổi e o, toàn tỉnh áo vàng và mười người, bắt bài mấa dịp, đó là đội quân-nhạc nhà trường thuê đến hát, để làm vui cho khách vậy, trong tiệc, chỉ a khách bên nam bên nữ, mỗi bên lại chia ra chỗ quan ngồi, chỗ cha mẹ học trò ngồi, chỗ khách đến xem ngồi. Bà đốc nói mặt phèn phẹt, dang sâu sắo trong có quyển thuộc nhà quan, nhanh cái miệng cười, răng vàng nhấp nhoáng, chúng tôi vào lối trường, có giáo đang mời khách hỏi ngay rằng. cha mẹ học trò, hay là khách đến xem? mẹ nó thưa là cha mẹ học trò, có giương hai con mắt sáo nhau hai con dao cau, từ trong cái mũ khăn gọng vàng đội tía sáng ra, nhìn chòng-chọc vào mẹ nó từ gót đến chân, nghĩ bụng bà bên lượt, rồi dắt vào ngồi chỗ khách đến xem, ý cho là cha mẹ học trò, không lẽ ăn mặc quê mùa như thế, ngay khi đó, tôi không dợi để nó l dẫn, vào thẳng ngay chỗ khách nam ngồi.

(còn nữa) D. T. Q.

VĂN UYÊN

Thức đêm

Lạnh ngắt phòng văn trận gió đưa,
Tình này cảnh lý nghĩ buồn chưa.
Tiếng chuông chiếc-mẻ khi to nhỏ,
Bóng nguyệt hôm mai lúc tỏ mờ.
Toan cất sách đi yên giấc điệp,
Lại thương bạn quá gửi hồn thơ.
Thức đêm mới biết đêm dài lạ,
Phải tỏ cùng ai một mối tơ.

Nhớ bạn

Gặp gỡ chi nhau để nhớ nhau,
Nhớ vì vẫn mới bỏ hơi nhau
Nước khi ngồi đứng lâu là những...
Nhớ lúc ra vào giáp đỗ nhau,
Nhớ quyển truyện Kiều ngâm bọc mỗi
Nhà tờ nhật báo cùng đưa nhau,
Ước ao giới cho ngày xoay vần lại.
Cơ-hội trăng phòng lại gặp nhau.

Xuân-mai, Khuất-như-Khôi

Buồn nhớ chuyện xưa

Nông nỗi càng như gợi cuyện xưa,
Truyện xưa buồn nhớ nhớ người xưa.
Người xưa trông nhớ lòng ta ngẩn,
Ngẩn ngẩn như vầy một mối tơ.

Ngẩn ngẩn như vầy một mối tơ,
Mối tơ trăm đoạn đa sầu tư.
Sầu tư nào biết ai quản nhớ?
Quản nhớ đâu ai đám hững hờ!

Quản nhớ đâu ai đám hững hờ,
Hững hờ trách phận mỏng như tờ.
Như tờ mỏng quả thôi đành phận,
Ong bướm đi về mặc sớm trưa.

Ong bướm đi về mặc sớm trưa,
Sớm trưa vò vò những mơ hồ.
Mơ-hồ Vâu, Thấy như thêu dệt,
Thêu dệt in nên bức địa đồ.

Thêu dệt in nên bức địa đồ,
Địa đồ giới điểm lại giờ ô
Giới tứ tứng nói in trong ấy,
Trong ấy in sâu cảnh vật xưa.

Trong ấy in sâu cảnh vật xưa,
Vật xưa còn nhớ chỗ bèo hồ,
Bèo hồ giới rọi vầng giăng bạc,
Giăng bạc soi lòn sóng nắp nhô.

Giăng bạc soi lòn sóng nắp nhô,
Nắp-nhô chiếc bách chở con đò.
Con đò quanh quất đôi tri kỷ,
Tri-kỷ cùng nhau giải tóc tơ.

Tri kỷ chung nhau giải tóc tơ,
Tóc tơ căn vặn trước linh-từ.
Linh-từ muôn kíp cơn trở đó,
Trở đó đôi hòn đá mấp-mô.

Trở đó đôi hòn đá mấp-mô,
Mấp-mô nhưng thề nhỏ trên hồ,
Trên hồ mao-mác lòng cao hứng,
Cao hứng cùng lên giọng phú thơ.

Cao hứng cùng lên giọng phú thơ.
Phú-thơ chẳ chèn lại cầm kỳ,
Cầm, kỳ, thi phú quản ngày tháng.
Ngày tháng thoi đưa nợ thiết gì?

Ngày tháng thoi đưa nợ thiết gì?
Thiết chi bằng gặp mặt tương tri!
Tương tri đôi ngả ai chia cách,
Chia cách đau lòng nỗi biệt ly.

Chia cách đau lòng nỗi biệt ly,
Biệt li cay đắng bởi ông tơ.
Ông tơ sao khéo đa đoan thế?
Sao khéo đa đoan chẳng xót vì.

Song-nam, Nguyễn-v-Thuộc.

NHỮNG LỜI RAO VẶT

(Les Petites Annonces classées du T. B. T. V.)

MỖI DÒNG CHỮ **0$10** MỘT LẦN

Bản-quán mở ra mục này, cốt để giúp các bạn đọc báo, cần mua-bán đồi-chác thứ gì, thật rất dễ tìm mà giá đáng vào mục này lại rẻ tiền.

Giá tính cứ 0 p. 10 một dòng, các ngài chỉ mất độ 2, 3 hào cũng có thể đăng báo được. Không những thế lại còn tiện cho ngài nào cần mua-bán thứ gì, cứ xem ở lời rao vặt, đã chia ra từng mục, thật tiện mọi đường.

Giá 0 p. 10 một dòng, tà tính cho các ngài không mua báo đồng-niên, còn ngài nào mua báo đồng-niên, khi nào muốn đăng vào mục rao hàng này, thì xin gửi cho bản-quán cái giấy cuốn-báo, bản-quán xin tính rút xuống 0 p. 05 một dòng.

B. Q.

Nhà đất bán
(Immeubles à vendre)

Muốn bán một miếng đất linh 200 m2 ở Bạch-m..i giá rất rẻ, Hỏi tại M. Ng.-văn-Toản, 61, phố hàng Bông, Hanoi, sáng từ 7 giờ đến 11 giờ, chiều từ 2 giờ đến 6 giờ. 5.742

Vì đi xa mà bán: một cái villa có đồ dạc, có đủ các nhà phụ ở giữa Đồ-sơn. Xây bằng Ciment, đá và gạch. Lợp ngói tây. Trông ra bể và miền chung quanh đầy tiện nhất. Có đường đi riêng. Có 2.300 thước ngoại giá lại còn một miếng đất 250 thước vuông để làm chỗ để auto. Người muốn mua giá đắn cũng được. Giá 4.000 đồng. Hỏi tại nhà báo. 5.925

Muốn bán một cái nhà có vườn rộng một nghìn một thước vuông 1.100m2) ở phố Quan-thánh, số nhà 59, Hanoi.

Ai có muốn mua thì xin hỏi tại 43, phố hàng Giấy. 5.964

Xe ô-tô
(Automobiles)

MỘT DỊP TỐT

Vì thừa nên muốn bán bớt một cái ô-tô hiệu Peugeot 10 mã-lực, 5 chỗ ngồi, có đủ các đồ phụ. Ai muốn mua đến hỏi tại nhà báo. 5.899

Vì đi xa nên bán: Auto 10 c.v. *Rolland Pilain* chạy thật tốt. Từ khi mua chưa hề chữa qua. Có đủ cả áo xe và nhiều đồ phụ. Đèn secours mạ kền thật sáng. Người muốn mua giá dắn cũng được. Giá 1.200 đồng. Hỏi tại nhà báo. 5.924

Bán một cái auto Renault 6 mã-lực, mới chạy được một năm. Máy còn tốt. Hỏi tại đường 33, (hàng Bàn dưới) số nhà 38. 5.935

Muốn bán một cái xe ô-tô « Citroën » 10 Mã-lực, giá rất hạ. Hỏi tại nhà báo. 5.936

Bán ô-tô « Salmson » 10 mã-lực, kiểu xe thượng-hạng. Còn mới. Thiệt là một dịp tốt. Hỏi tại nhà báo. 5.942

Muốn bán một cái xe ô-tô « Peugeot » 10 mã-lực, kiểu thượng hạng. Mới chạy có 12.000 km. máy móc rất tốt, vai bọc đệm rất mới. Có thể đổi hoa.

Hỏi tại: 110, Jules Ferry, Hanoi. 5.946

Bán xe ô-tô « Mathis » 8 mã-lực, rất tốt, rất nhiều đồ phụ tùng, có thể lấy ngay xe được.

Giá rất hạ.

Hỏi tại: trường Bảo-hộ. 5.970

Muốn bán một cái xe ô-tô « Citroën » kiểu đi chơi, 4 chỗ ngồi, 8 mã-lực. Còn tốt lắm, giá 900 đồng.

Hỏi tại nhà Trung-Pháp ngân-hàng, Haiphong. 5.971

Xe đạp, xe mô-tô
(Vélos, motos)

Vì đi xa muốn bán cái xe đạp hiệu « Peugeot » hỏi tại bản-quán, sáng 7 giờ đến 11 giờ; chiều 2 giờ đến 6 giờ. 5.941

Súng và chó săn
(Divers)

Muốn mua một khẩu súng săn « Verney Carron » calibre 20. Hỏi tại nhà-báo. 5.766

Sách vở
(Livres)

Muốn mua một pho tự-vị cũ « NOUVEAU LAROUSSE *Illustré*. Đúng 7 quyển một pho. Hỏi tại số 20, Phố Tiên-Tsin, Hanoi. 5.767

Muốn mua một « collection Đăng-cổ tùng-báo. » Ai muốn bán hỏi tại nhà báo. 5.939

Muốn mua:
(On achète)

Muốn mua tu gương đựng quần-áo, tủ kính đựng sách vở, bàn giấy. Giá rẻ. Hỏi tại nhà-báo. 5.891

Lạc con
(Mise say đáng không lấy tiền)
(Renseignements égarés)

Tôi có thằng con trai tên là Đỗ-huy-Liêm, 17 tuổi, mặt tròn, thấp béo, đa ngâm ngâm, đầu đội mũ dạ, tóc cúp, mặc áo lương cũ đã rách, quần trắng, đi giầy tây không có trắng rách, thất lưng da, trọ học ở Hanoi; hôm 19-11-26 tự nhiên bỏ học ở trường Bảo-hộ đi đâu mất, tôi có tiếp được thư của ông Đốc, tôi lên tìm thì không thấy.

Vì thế tôi sợ cháu dại dột gì chăng, nên phải đăng mấy lời lên báo để ông bà nào biết, làm ơn báo cho tôi được biết, tiền phí chúng tôi sẽ xin hoàn lại, và sẽ xin thân-hành đến tạ ơn.

ĐỖ-HUY-PHỤ
Ở làng Thượng-Giáp
phủ Nam-sách, tỉnh Hải-dương. 5.961.

Con gái tôi lỉ là Lê-văn-Toại ở Ngoại-đê, Tiền-hải, Thái bình, đã đỗ thư-ký Hỏa-xa, bây giờ có giấy của ông Chef gare tìm lên gare Hanoi học việc. Ông bà nào biết tên ấy ở đâu, xin làm ơn báo tên ấy về ngay Hanoi mà học việc thì tôi cảm ơn.

Lặt vặt
(Divers)

Muốn đổi các thứ tem Đông-pháp lấy tem các nước. Ai có hỏi tại bản-quán. 5.808

MUỐN BÁN:

3 collimateurs; 1 grand niveau d'eau, 2 boussoles d'arpenteur; 1 mire.

Hỏi ông GRENÈS, ở số nhà 3, phố Jauréguiberry, Hanoi. 5.930

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Payements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài từ ra những tiền đồi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

số 123

SÁC-TÔNG

Dương-gia-tướng

NGUYỄN-BỐ-MỤC dịch thuật

Ả-kỳ nói:

– Hôm trước tôi ngắm xem địa-thế thì cách đây độ mười lăm dặm, có một tòa núi lớn, tên gọi *Kim-lang sơn*. Hai bên sườn núi cao vót, chỉ một lối nhỏ đi vào. Nếu ta sai quân mai phục tại đấy, dụ cho quân giặc tiến vào phía trong, rồi vây hãm cả mặt thì tôi chắc rằng trong độ vài mươi ngày, quân *Tống* đều phải chết đói, khó gì mà chẳng chiếm lấy được thành *Hàng-châu* kia.

Thái-tử nói:

– Kế ấy rất diệu, nhưng tôi chỉ sợ người *Tống* biết mà không chịu tiến vào.

Ả-kỳ nói:

– Người *Tống* thưa rõ hư thực thế nào, ta nên nhổ trại đi về phía chân núi.

Lại nói chuyện *Hồ-diên-hiển* thua trận chạy về trong trại, thuật hết đầu đuôi mọi nỗi cho *Dương-tôn-bảo* nghe, lại nói cho biết là hai viên *Sài-tường Diệp vũ* và *Trương-kỳ* đã bị tử-trận.

Dương-tôn-bảo hầm hầm nổi giận mà rằng:

– Nếu ta không diệt được loài mọi-rợ này thì sớm muộn gì nào về trông thấy thiên-tử!

Dương-tôn-bảo truyền lệnh cho các tướng sửa-soạn tiến binh, để cùng quân *Tây hạ* quyết chiến. *Đặng-văn* can rằng:

– Vẫn rõi nghe bên quân *Tây hạ* nhờ trợ đi về phía chân núi, chắc là có mưu-kế chi đây, quan nguyên-soái chỉ nên đóng chặnh cổ-thủ, rồi tùy cơ ứng-biến, may ra có thể phá vỡ được quân giặc, chớ nên vì sự tức-giận trong một thời mà quên cái phương-sách đời lâu vậy.

Dương-tôn-bảo nói:

– Quân giặc chỉ bắt cạy mạnh, chứ có mưu kế chi, các tướng cứ đợi mà xem ta phá vỡ quân giặc.

Đặng-văn không dám nói chi nữa. Mờ sáng ngày hôm sau, *Dương tôn-bảo* truyền lệnh sai *Hồ diên hiển* đi tiên-đội, *Lưu-thanh* đi trung đội và *Đặng-văn* đi hậu-đội, để ra đánh quân *Mạnh-tân*; còn việc giữ thành thì giao cho quan trấn-thủ là *Khánkhiêm*.

Lại nói chuyện *Hồ-diên-hiển* dụng cờ nổi trống, tiến thẳng về phía *Kim-lang sơn*. Bấy giờ *Thác-thiên-thần* đã dàn thành trận-thế để đợi quân *Tống* đến.

Hồ diên-hiển ngồi trên mình ngựa, quát to lên mà mắng rằng:

—Loài nghịch-tặc kia, mau mau rắt quân về, muộn việc đừng trách!

Dương-tôn-bảo nghe lời nói thì giận lắm, quát to lên mà mắng rằng:

—Đứa trẻ con miệng còn hơi sữa kia, ngày nay chớ có bỏ chạy!

Thác-thiên-thần tay cầm ngọn phương-thiên kích, thúc ngựa xông vào để đánh *Hồ diên-hiển*. Hai bên giao-chiến chưa được mấy hợp thì *Lưu-thanh* cũng thúc ngựa tiến ra để tiếp-chiến.

Thác-thiên-thần giả cách thua chạy, bọn *Hồ diên hiển* thừa thế đuổi theo. *Ả kỳ* thấy quân *Tống* để tiến vào trong trận, cũng mau đạo thúc ngựa tiến ra để tiếp-chiến. *Dương-tôn-bảo* trông thấy, cầm thú không biết đường nào, thúc ngựa xông vào để cùng *Ả-kỳ* giao-chiến.

Hai bên giao-chiến mới được mấy hợp thì *Ả-kỳ* quay ngựa chạy về phía *Kim lang-sơn*.

HỒI THỨ XLVIII

Lại nói về tuyên *Dương-tôn-bảo* thấy *Ả kỳ* bỏ chạy, thúc thì thúc quân đuổi theo. Quân *Tống* đua nhau tranh công, ai nấy đều hăng-hái tiến vào. *Đặng-văn* ở toán hậu-đội thấy vậy, vội-vàng can-ngăn *Dương-tôn-bảo* không nên đuổi đánh.

Đặng văn nói:

– Quân giặc không dùng yên-thuật, vừa mới ra trận đã thua chạy ngay, thế là tất có quân mai-phục. Và chỗ này sách thành đã xa, nếu quan nguyên-soái không mau mau rắt quân về thì tất sau cũng mắc phải mưu quân giặc.

Dương-tôn bảo nói:

– Phép dùng binh quí ở thần-tốc, ta nên thừa thế tiến mau, nhân khi quân giặc không ngờ thì chỉ đánh một trận là có thể phá vỡ được ngay. Dẫu có quân mai-phục, cũng chẳng sợ hãi gì vậy.

Quân giặc nghe nói, cùng thêm hăng-hái hội phấu, tiến gấp đến tận chân núi. Quân *Tây hạ* bỏ lại các xe lương thực và các đồ binh-khí mà chạy, không biết bao nhiêu. Quân *Tống* thấy vậy, lại càng không nghĩ, cứ việc tiến thẳng vào trong hang núi.

Bấy giờ trời đã gần tối, bỗng nghe một tiếng súng nổ, toán phục-binh của *Giang-cao* ở hai bên đổ ra, cướp lấy cửa hang. Toán hậu-đội đi sau thấy vậy, vội-vàng sai quân phi báo *Dương-tôn-bảo*.

Dương-tôn-bảo giật mình kinh sợ mà rằng:

— Ta không nghe lời nói thẳng, quả-nhiên đến nỗi mắc phải mưu quân giặc.

Nói xong, tức thì truyền lệnh cho các tướng gia sức có đánh, để phá vỡ vòng vây mà ra. *Hồ diên-hiển* và *Đặng văn* hăng-hái đi trước.

Quân *Tây-hạ* ở trên đỉnh núi, ném gỗ, ném đá và bắn tên xuống như mưa, quân *Tống* chết hại không biết bao nhiêu, mà vẫn không ra thoát được. Khi quay về phía sau núi thì lại là một con đường tuyệt-lộ, thành ra *Dương tôn bảo* cùng các tướng đều bị hãm ở trong hang.

Đặng văn nói với *Dương-tôn-bảo* rằng:

— Quân giặc vây kín cửa hang, dẫu ta mọc cánh cũng khó lòng mà bay thoát được, ân là hãy nhẫn-nại để nghĩ kế tìm mưu.

Dương-tôn bảo nói:

— Ta vì không thuộc địa thế mà mắc phải cái mưu bẩy này, vậy thành *Hàng-châu* kia sẵng khó lòng mà bỏ-toàn cho được.

Đặng-văn nói:

— Quan trấn-thủ họ *Khán* nghe tin chúng ta bị hãm, tất đóng chặt cửa thành, dẫng cánh cũng khó, có lẽ cũng không hề chi. Chỉ nhìm một nỗi hết lương mà quân cứu-viện chưa đến thì biết làm thế nào,

(Còn nữa)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
ĐỌC VÀNG
Máy mỏ-neo,
15 chân-kính
Mặt có kim
có chất lân-quang
BẢO-HÀNH 36 NĂM
Giá..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
5011

Cải-lương Hí-viện
RẠP HÁT MỚI
42, Phố Hàng Bạc, Hanoi

Tối thứ năm 9 Décembre
Cho thuê rạp hát

Để Giáp-sư VITRY PISLER LÀM TRÒ QUỈ THUẬT, *khiêu-vũ và đấu kiếm*, có nhiều trò rất tài rất lạ!
Các ông bà hội-viên Hội Cải-lương Hí-viện muốn xem cũng phải lấy vé.

Thu nửa tiền

Tối thứ ba 7 Décembre
GHẢO VỀ HỢP-PHỐ
Hát chèo cải-lương
Một chàng hiệp sĩ, một anh hàn-nho với một à kiên-trinh, có làm chuyện rất lý thú.

Tối thứ tư 8 Décembre
MA CỜ BẠC
Bi hài kịch
Hát chèo cải-lương
Cô Giáo Thu thua bạc, sợ chồng mắng, đã cách ốm, làm bệnh ma, lên đồng đã, không ngờ lại gặp phải Thầy phù-thủy đã ông Thánh đã, thành ra làm chuyện không thể nhịn cười được.

Hội-đồng Quản-trị hội Cải-lương-hí-viện có nhời bá cáo để liệt-qui hội-viên biết rằng: vốn hội bây giờ định tăng lên tà 15000 $ 00 và đến 1er Janvier 1927 thì thu tiền.

Nhà máy giấy Đông-dương cần mua nứa dùng cho nhà máy Viétri.
Số nứa tiêu thụ hàng tháng từ 1.000 cho đến 1.200 tấn.
Hỏi tại nhà máy giấy Đáp-cầu.
5.969

GRAND ARRIVAGE!!!
Lits Hongkong (pilliers carrés) en cuivre doré et tous accessoires pour literie.
Glaces biseautées et unies toutes dimensions et formes -- pour ameublement -- Grand choix du Baguettes Dorées pour encadrement et tenture.
TRỊNH-XUÂN-NGHĨA.
7 Rue du Chanvre Hanoi -- Tél. n. 250.

Máy điều khuyến về cách đề-phòng bệnh đau mắt

Quan Bác-Sỹ CASAUX, hiện bây giờ làm giám-đốc Nhà thương chữa mắt ở Hanoi, khi có đại hội đồng bàn về các chứng bệnh xứ nóng tại Saigon năm 1913, đã nói rằng xứ Đông-dương là một xứ nhiều người lòa thứ nhất.

Quan Bác-Sỹ ấy lại nói rằng phần nhiều những mục-tật ấy cũng chỉ tại các chứng đau mắt thường mà sinh ra, nếu sớm biết chữa thì không đến nỗi nào.

Mà bệnh đau mắt lại là một bệnh người Annam mắc phải không biết bao nhiêu mà kể.

Vì thế cho nên phải tìm phương ngăn-ngừa bệnh ấy, và khi mới đỏ mắt, có nhứt mắt, đã phải chữa ngay; phải có một thứ thuốc đau mắt rất kiến hiệu là vì lẽ ấy:

Bản hiệu đã đến tận quan danh sư, mới nói đến trên kia xin một cái đơn để chế ra một vị thuốc đã rẻ tiền mà lại kiến hiệu mà ra vào mắt không đau. Thuốc chế theo đơn ấy chính là thuốc.

COLLYRE JAUNE
selon formule du Docteur CASAUX
Hiệu bào chế CHASSAGNE
Lafon và Lacaze
có bằng bào-chế đệ nhất hạng tại Đại-học-đường Paris, kỹ-nghiệp
59, Rue Paul-Bert, Hanoi

NHẬN DỊP BẠC CAO
Không đâu có hàng rẻ bằng

Hiện tôi vừa mới nhận được ở bên Tây gửi sang những mẫu hàng sau này : *Giấy pelí tập để khám bao-công* là các thứ *Bao pao Bạc Lanh, rọc Tim, bao cổ bao mọt, đèn sẻ sẻ.* Hiện tôi lại có bán các thứ *Bướm Bim, Sáp Thơm* và *Bát Máy hiệu « EDAC »* Khân dịp giá tiền bọc tây cao, cho nên tôi mua được những thứ hàng trên này rẻ lắm. Bo giá bán gấp với mấy tháng trước, thì mỗi đồng bạc lời tới 0$5. vậy bởi giá được bao nhiêu tôi xin hiến cho quí-khách hết cả. Qui-khách chiếu-cố đến mua hàng ở bản hiệu có biết cho là cơ thực, nhưng sẽ mua sẽ, bảo cái đợi này khách là cái biết mà không mến hàng trên này bán chạy lắm. Kính cáo.
PHÚC-LỢI, Rue des Pavillons-Noirs
số 15, Ruelle Hôpital Général

SAN-NHIÊN-ĐÀI
Ban hát mới!!!!
Ban hát mới!!!!
KÍNH CÁO

Bản-hội có lời kính-trình các qui-khách và các hội-viên của bản-hội biết rằng: Bản-hội mới chiêu tập được một *Ban hát chèo mới, ngót hai mươi người, vừa đào kép, toàn là những người xưa nay chưa ai đã diễn qua rạp nào ở Hà-thành.*

Ban này là *Hát góp*: những người trong ban ấy là những người mà bản-hội đã lọc trong các phường hát ở các tỉnh và các thôn quê. Bản-hội chỉ mới lựa được có ngót hai mươi người mà thôi, vì sự kén chọn ban hát, nhất là hát chèo rất khó, làm thế nào cho đủ *thanh đủ sắc và thiện-nghệ*, mà nghệ chèo có phải là nghệ dễ đâu!!! Vì thế trước bản-hội đã phải cử hội-đồng khảo cứu và luyện-tập ban hát mới.

Đến tối chủ-nhật 5 Décembre 1926, tức là tối mồng 1 tháng một ta, ban hát mới bắt đầu diễn tại Hà-thành ở bản rạp, ngõ hàng Mã Mây số 18, để hiến các qui-khách và các hội-viên.

Giá chỗ ngồi không tăng, vẫn thu họ giá như trước. Chủ-ý bản-hội cốt mời các ngài đến xem đông, để biết công cho bản-hội thì bản-hội lấy làm hân-hạnh lắm lắm.

Tối nào hát tích gì thì sẽ đăng báo và yết thị tại bản rạp. *Vé cũng bán tại b'n-rạp từ tối trước, vì là thu lấy họ giả, nên lấy vé trước để bản-hội sửa soạn chỗ ngồi tử tế.*
SÁN-NHIÊN-ĐÀI
Kính cáo

Vốn bản-hội 8800 $ 00 định tăng lên 12000 $ 00. Gọi thêm 125 cổ-phần, mỗi cổ phần 95 $ 00, đóng làm ba kỳ. Ngài nào mua cổ-phần xin hỏi tại rạp hát.

Tạm thu hạ giá
TRÊN GÁC
Ghế lô (Loge): 0 p. 40 — Hạng nhất: 0 p. 20
Hạng nhì: 0 p. 15 — hạng ba: 0 p. 10
DƯỚI NHÀ
Hạng nhất 0 $ 20, hạng nhì 0 $ 15, hạng ba 0 $ 10

Tối thứ ba 7 Décembre 1926
PHAN TRẦN
Tích hát này rất hay, diễn lần nào cũng được các qui-khách đến xem đông lắm.

Tối thứ tư 8 Décembre 1926
TẠP KỊCH TRÍCH DIỄN
1° TỲ BÀ KHÚC
(Bi kịch)
Nhường cơm ăn cám là si.
Hiếu kia có một không hai dâu hiếu.
2° LẮNG LƠ THẦY Ả THỊ-MẦU
(Hý kịch)
Tích chèo cổ giọng hát hay,
Oan ai nghĩ lại mặt dày cho ai.
3° THAM THỰC CỰC THẬN
(Hài kịch)
Thương ai gặp lúc khó khăn.
Cười ai chỉ vì tham ăn nên rằng.
4° TRẬN ĐÒN GHEN
Cải lương đồng-ấu cả lý theo lối Nam-kỳ
8006

卍 YU-KÝ 裕
39, phố hàng Ngang, Hanoi

Có bán đủ các thứ đồ vàng bạc, châu-báu, đồng-hồ, nhơn-kính, đồ xứ, vân vân.
Công việc làm rất khéo, giá bán tính rất hạ.
Giây nói số 629

SÁCH LUẬT

Quan phó Bình-lương, *A Dejean de la Bâtie*, giáo-sư trường Cao-đẳng Đông-pháp, mới soạn một bộ luật sau này :
1° QUỐC-TẾ CÔNG-PHÁP (Droit international public) giá. 2 $ 00
2° QUỐC-TẾ TƯ-PHÁP (Droit international privé) giá. 2. 00
3° HÀNG-HẢI PHÁP-LỆ (Droit maritime) giá..... 1. 50
4° THƯƠNG-LUẬT BỘ (Droit commercial) giá.... 3. 00
(Tiền cước gửi đi các lĩnh, tính ngoài)
Bộ luật này, soạn toàn bằng chữ Pháp cả
Bán tại bản-quán

VIỆC TRUNG-KỲ

HUE

Một cái lụt ngâm. — Đã 5 ngày nay suốt đêm sang ngày, mưa chẳng khi nào ngớt dạt. Mưa to quá nước sông đầy tràn trề ở thành phố đã có nơi nước xấp xấp lụt. Ấy là một trận lụt lớn lại đại, song bởi không có gió nên nước không trùng trùng nghịp. Nếu gió to như bữa trước mà mưa giảm như bữa nay thì cái lụt ngày nay lại to xấp hai cái lụt hôm trước.

Cái lụt này vào Nam ra Bắc lắm nơi ngập, xe ô-tô bị hỏng thợ từ trễ mấy hôm nay, đường Quảng-trị Huế cũng bị đứt gần gare Trường lanh. Trận lụt này tuy là sau ngày 23 tháng mười, song cũng xé xích chẳng xa là vào ngày 27, 28. Như vậy thì cái câu tục ngữ « Ông tha ma bà chẳng tha » làm cho cái lụt hai mươi ba tháng mười thì cũng là một đêu tin tốt được vậy.

Say sẩn. — Một cậu bé con ông phán kia ở trong thành một hôm đi học về rồi đêm dậy phát thổ tả. Trong nhà sẵn nhiều thuốc nên bà phán lật đật đi lấy cho uống, nói là phải bệnh thổ tả; song ông phán vẫn là người cẩn thận trước khi cho uống thuốc thì ông ta tra hỏi rõ ràng mới biết là cậu bé trong khi đi học có mua một cái sẩn mà ăn, sẩn ấy bán tại hai bên đường trước trường học, ông liền trị theo cách say sẩn mới hỏi thì lành ngay, nếu không cẩn thận, say sẩn mà cho uống thuốc tả thì phải chết, điều ấy là một điều nên giới ý.

Hội Quảng-trị. — Hội Quảng-trị ở Huế ngày nay chẩn chỉnh hơn mấy năm trước nhiều, số hội viên cũng khá đông, số người đến đọc sách xem báo cũng được nhiều, các thứ tạp-văn tạp-chí của hội mua, toàn là những thứ có giá trị cả. Việc thư-ký của hội thực đã nhiệt-thành đến độc với việc hội lắm.

Hội quán hội Quảng-trị tuy ở giữa chốn phiền hoa đô thị, nhưng vẫn biệt chiếm một sản rất thanh tĩnh êm đềm, chính là nơi gửi tri bằng thư báo rất tiện nợ lắm, mong rằng các nhà học-thức lấy nơi ấy làm nơi tiêu khiển thời ích lợi biết chừng nào.

Nên mở một xưởng sửa ô tô. — Số ô tô trong thành-phố ngày càng thêm nhiều, vậy ngay chính là lúc nên mở ra một xưởng chữa ô-tô thì chắc là có cơ phát đạt được, tưởng các nhà doanh nghiệp ta cũng nên chú ý đến vậy.

Cái nạn cờ bạc độ này đã bớt. — Cái nạn cờ bạc độ này đã bớt hơn trước nhiều, các sòng me nghe chừng đã vắng, ấy là nhờ có quan trên nghiêm cấm một cách kỹ lưỡng lắm nên mới được thế.

TOURANE

Trận lụt thứ hai. — Từ trận lụt to độ tháng octobre đến sau, thỉnh-thoảng cũng có đôi cơn mưa lụt, thường thường không chi hư hại; thấy đã cuối tháng mười ai cũng tưởng là đã thoát hết cái nạn bão lớn lụt to rồi. Thế mà chưa, hôm 20 Novembre trời lại mưa to mà mưa dầm luôn ngày, mãi đến hôm 29 30 lại càng mưa như trút nước, sóng gió lêm-ao suốt hai đêm ngày, làm cho đồng điền đang-sá lại ngập lụt mênh mông, trông ra trắng xóa một màu, chẳng khác chi độ trước.

Những đường sá cầu cống bị hư-hại về trận lụt trước, mới tu bổ vừa xong, đến nay gặp trận lụt này lại đứt lở mất nhiều chỗ. Đường xe lửa từ Tourane ra Huế lại đứt mất hai đoạn, một đoạn ngoài năm Liên-chiểu, (gần chỗ đứt lần trước) một đoạn trong hầm Phú-gia (chỗ đứt lần trước) may lần nầy đứt hàng ít, đã chữa lại được ngay, chỉ chuyển xe tối 1er décembre bị trễ, nay đã chạy suốt được như thường.

Màu màng thì chỉ những lúc mới cấy ruộng sâu, bị lụt ngập hư-hao mất it nhiều, nhưng không lấy chi làm thiệt hại lắm.

Thời chứng. — Bệnh dịch tả vẫn chưa dứt hẳn, cứ vài ngày lại thấy chỗ nọ chỗ kia có người mắc phải. Sở y tế vẫn tiêm thuốc trừ bịnh luôn.

Ngoài cái bệnh truyền nhiễm ra lại còn có các chứng đau vặt, nhất là chứng sốt, nhiều người mắc phải thực là khó khăn thay; sốt mà cũng nguy hiểm lắm.

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

MUỐN BÁN RẺ !!
Vì cửa hàng sắp giọn lại phố hàng Đường, số 45, nên muốn bán rẻ:
Tủ sắt dựng bạc.
Tủ lim bày hàng.
Và các hàng dạ, laine, vv ..
Chỉ bán từ mồng 10 đến 20 Novembre 1926 mà thôi.
Nên đến xem ngay.
NAM-THỊNH
6, Rue des Cantonnais, Hanoi

Yves M. GRENÈS
ĐẠI-LÝ THƯƠNG-MẠI CÔ PHẦN-THỂ
3, Boulevard Jauréguiberry, Hanoi

Ngày thứ sáu, mùng mười décembre năm một nghìn chín trăm hai mươi sáu, hồi tám giờ rưỡi sáng, sẽ bán đấu giá, ở phố hàng Điếu, số 83 (nhà trong và ở trên gác) Hà-nội, các thứ hàng hóa, tủ ghế, và đồ-đạc về việc vỡ nợ HAN-PHÚC-TSO, buôn bán, hiệu là QUẢNG-PHÚC-LONG, do tòa-án Thương-mại Hanoi, kết án vỡ nợ ngày mười ba novembre năm một nghìn chín trăm hai mươi sáu.

Các hàng bán phần nhiều là nước ngọt gọi là Sirop de citron, sirop de grenadine, các thứ essences, và các thứ thuốc nhuộm để chế nước ngọt, những cái siphons, dầm chanh, chai không, một cái máy chế nước chanh, một cái Saturateur, một cái gazomètre, một cái tireuse-boucheuse một cái producteur-laveur, một cột cái tireuse-bouteille à billes, một cái tireuse-siphonneuse, một cái boucheuse thường một thùng bicarbonate, một thùng acide mấy hòm nút chai, bàn ghế, giường, tủ áo, tủ cốc, đồng-hồ, biển-hoành, câu đối v. v.

Hàng hóa, tủ-ghế, và đồ đạc buôn bán do M. Grenès, đại-lý thương-mại có phát thệ, đứng bán. **Bán tiền ngay, người mua không thêm mất phí tổn.**

Sau liền bán ngay các đồ đạc dùng riêng, và sẽ do M. Fleury, hồ giá ủy-viên, ở Hanoi bán. **Bán tiền ngay, người mua phải chịu thêm 10 °/. phí tổn.**

Việc phát mại này, do M. Grenès, là đại-lý về việc vỡ nợ HAN-PHÚC-TSO, tức QUẢNG-PHÚC-LONG, xin thi-hành, theo như lệnh của ông thẩm-phán ủy-viên về việc vỡ nợ ấy, ngày mười bảy novembre năm một nghìn chín trăm hai mươi sáu.

Muốn hỏi gì, thì hỏi tại M. Yves. M. Grenès đại-lý về việc phát-mại này.

Tại Hanoi, ngày 26 novembre 1926.
Ông đại-lý thương-mại phát-thệ,
Ký tên : YVES M. GRENÈS.

NHÀ BÁ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc :
ABLENNOL
là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất : Santalol
và chất : Urojormine
Giá 1 $ 80 một hộp

Tại hiệu CHARMEUSE
PHỐ LIÊN-TRÌ, số 43, Hà-NỘI
(Cuối đường hàng Kèn, bên tay phải, sau Hội-chợ)

Vừa mới sang những hàng sau này : Quần áo mặc trong nhà đẹp lắm ; — Áo sơ-mi thật đẹp đủ các mùi, cỡ với áo thật xứng nhau ; — Khăn chùm bằng len ; — Đồ vặt để làm quà ; đồ trẻ con chơi ; — Quần áo cỡ các cậu bé ; — Khăn buộc cổ (cà-vạt) ; — Giầy hở gót bằng phớt để đi trong nhà ; — Chai thermos ; — 1 hiệp vở giấy viết thư ; — Plaque St. Christophe để cho các xe ô-tô khỏi mắc nạn, vân vân ..
3064

POSTES RECETTE AUXILIAIRE HANOI B.
Sở Bưu-điện phố hàng Bồ Hanoi

Hòm bỏ thơ của sở giây thép phố hàng bồ mới ngày 7 chuyến lấy thơ. Những thơ từ bỏ vào hộp ấy sẽ được đi rất nhanh chóng.

Ở đây có bán cả các thứ tem, giấy tin chỉ, nhận thơ recommandée, bán và phát những Mandat Tây và Mandat Đông-pháp.

Các ngài có cần nói điều gì xin cứ đến đấy lúc nào cũng có người chực tiếp.

TÔ-HỒNG-ANH
HIỆU MAY QUẦN ÁO TÂY
ĐƯỜNG FRANCIS GARNIER, số 1 (TRÔNG RA HỒ HOÀN-KIẾM)

Các ngài muốn mặc quần áo tây rất lịch sự trong mùa rét này xin mời qua bộ đến hiệu TÔ-HỒNG-ANH chọn các mẫu dạ và laine đủ cả các mùi. Hễ các ngài đã may thử một bộ là tất phải may mãi.

Các Ngài nên ra mau Hội-chợ, thẳng vào gian (Stand F) xem thứ xe 6 mã-lực hiệu :

RENAULT

Đóng lối tiện-dụng (Torpédo)

Là thứ xe độc nhất vô song, kiểu 4 chỗ ngồi, nom rất nhã-nhặn chắc-chắn, lại dùng được lâu bền.

Xe ấy chạy một giờ tới 75 km mà không tốn mấy nước xăng.

Chạy một trăm ki-lô-mét (100 km) chỉ tốn có 7 *lít* nước xăng và nửa *lít* dầu thôi.

Thứ xe 6 mã-lực hiệu RENAULT, là thứ xe nhẹ-nhàng và tốt nhất thế-giới. Các ngài muốn mua, thuê, chữa xe, mua nước xăng, các thứ dầu mỡ, và các đồ phụ-tùng trong xe, thì chỉ nên lại ngay hiệu *Đông-Pháp Tự-động-xa Vận-tải Công-ty* tức là *Société des Transports Automobiles Indochinois*, ở số 37 phố *Henri Rivière*, và số 25 *Boulevard Carreau*, Hanoi.

Hiệu ấy mở đã lâu năm, đã có danh tiếng chuyên-môn chữa chạy và chế-tạo các đồ phụ-thuộc xe, rất nhanh và cẩn-thận.

Bán hàng thật-thà, giá-cả phải-chăng. Xin các ngài chiếu-cố.

Kính cáo.

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-nhận ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Các thứ rượu nhỏ càng ngày càng thấy nhiều mãi ra, nhưng xét ra thì chỉ có thứ « *Tonique Tonkinois* » là có giá-trị hơn cả vì rượu ấy bao giờ làm cũng rất là cẩn-thận, đã từng được sắc chỉ của quốc-vương Đại-nam và Ai-lao ban khen.

Vậy như thế, thì các ngài cũng chỉ nên dùng thứ rượu ấy và nên nhớ kỹ lấy cái dấu hiệu của thứ rượu ấy.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Mưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ : 2 $ 25 một chai lớn ; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho linh-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền,
HANOI

Xin xem kỹ các cao bọc ở bì thư có chữ ký trong tên tờ báo.

Dépuratif Ribal
Thuốc tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.
Giá tiền : 1 $ 30

Pommade Ribal
Làm cho đỡ đau, trừ trùng-độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.
Giá tiền : 0 $ 80
BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
31, phố Paul-Bert, Hanoi

Agents d'Annonces en Europe :
L. MAYENCE & Cie
9, Rue Tronchet, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

Nhanh nhanh, một lá thuốc Autoplasme

Thôi, còn phải ngần-ngại gì nữa. Giá thử dùng một thứ thuốc chườm, ngày xưa thường dùng, làm cho bông người vô-ích, tâm khí lại làm thành vết, hay là dùng một lá chườm mạnh quá, thì ngần-ngại là phải. Chứ dùng thuốc ấy

L'AUTOPLASME

de E. VAILLANT

Thì không có ngại gì về các điều ấy. Thuốc ấy sức cũng mạnh, nhưng nó êm-ái dần dần. Thuốc ấy vừa là một thứ thuốc cao chạy, cao tan, mà lại là một thứ thuốc chườm tuyệt hảo. Bột làm nên thuốc ấy có tính trừ trùng, để lâu cũng không hư, có thể tùy-ý cho sức mạnh bao nhiêu cũng được, dùng trị các bệnh cảm, ho, đau mông phổi, đau cổ họng, đau xương, đau gân, đau ngực, đau xương, v. v. đều hiệu nghiệm lắm.

Bán ở tất cả các hàng bào chế

Bán buôn tại Maison FRÈRE, 19, Rue Jacob, Paris (6e)

COLLYRE JAUNE

SELON LA FORMULE DU

DOCTEUR CASAUX

DIRECTEUR DE L'INSTITUT OPHTALMOLOGIQUE

PROFESSEUR A L'ÉCOLE DE MÉDECINE DE L'INDOCHINE

THUỐC CHỮA MẮT CỦA QUAN Y-KHOA BÁC-SĨ CASAUX

Giám-đốc nhà thương chữa mắt hàng Gà, Hanoi,
đã kinh-nghiệm mà chế ra để chữa cho người Annam

Kiến-hiệu lạ thường — Không sót

Để lâu không hỏng — Rẻ tiền

Giá một lọ có ống nhỏ rọt . . . . . 0$50

ĐỘC QUYỀN BÁN TẠI :

PHARMACIE CHASSAGNE

59, RUE PAUL-BERT, HANOI

3004

CẢ NĂM CÓ MỘT LẦN

Kỳ Hội-chợ năm nay bản hiệu cũng có dự cuộc.

Bản-hiệu có đủ các thứ *DA* để làm *GIÀY, VA-LÍT, MALLETTES, HÒM DA, YÊN NGỰA*, cùng *CÁC THỨ HÀNG* bằng da khác nữa.

Xin các quý khách quá bộ tới xem mới rõ cho là nghề của bản hiệu chuyên chế

Bản-hiệu xin tính *GIÁ ĐẶC BIỆT* để thỉnh các quý-khách chiếu cố được lần giải cho hai chữ công-nghệ của bản-hiệu thêm thịnh-đạt thì bản-hiệu rất cảm tạ.

Mua buôn xin tính giá riêng

GIANG-THỊNH

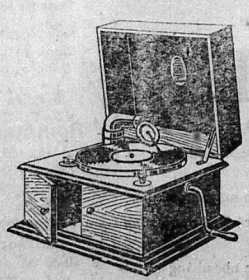
Hanoi: 1, Rue Jules Ferry. — Nam dinh: 27, Rue Carreau.

Foire de Hanoi 1926.

Série I n° 1.

GRANDS MAGASINS REUNIS

PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

MÁY NOI « ODÉON »

Hòm gỗ sơn, cái bàn dùng được hai việc, dùng đĩa chạy saphir hay đĩa chạy ghim cũng được cả. Máy tốt mà êm.

35$ và 25$

Có phiếu đĩa hai mặt.

MANE-KHUNE

FABRICATION CRAUSSETTES, BAS ET TRICOT EN FIL ET COTON DE TOUS GENRES

VENTE EN GROS ET DÉTAIL

N° 69, Rue Chinoise, N° 69

HAIPHONG (Tonkin)

TÉLÉPHONE N° 409

Bản-hiệu dệt bít-tất dài ngắn và áo tricot bằng chỉ fil và các bít-tất lớn nhỏ cũng có, xin các quí-khách quá bộ đến mua thì tôi lấy làm ân-hạnh vô cùng.

Đại-lý: WA-TCHONG

118, Rue des Voiles, Hanoi

TÉLÉPHONE N° 531

Rắc thuốc bột

SUDOL

thì tức khắc tuyệt nọc

RÔM-SẢY

Lúc đang ngứa ngáy khó chịu được rắc thuốc Sudol thì thấy dễ chịu lạ thường, mà sau rôm-sảy không mọc lên được nữa.

Thuốc này quý vô cùng, mà giá lại rẻ.

Một hộp lớn . 0$50

Bán tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

Số nhà 59, phố Tràng tiền

HANOI

3003

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, sưng dạ dày, đau dạ dày, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc :

Elixir Tridigestif

có các chất Papaïnatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai : 1$ 50

Có bán tại : Nhà Ba chuông

Trung Bắc kỳ Lâm sản Công-ty

(Rừng Bảo-đài, Rừng Phố-vị, Rừng Ha-cương)

Cảnh sở tại Hanoi, 63, Phố hàng Bông

ĐIỆN THOẠI SỐ 150

CỦI, THAN,

GỖ LIM XANH HẠ-CƯƠNG, lõi có tiếng cả cây từ 7 tấc trở lên để làm cột nhà.

RÙNG, NỨA và các thứ lâm-sản nước Nam.

Có xưởng tại Đáp-cầu, Yên-viên, Đồ-xá.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc :

Peptonate de fer MONTÈS

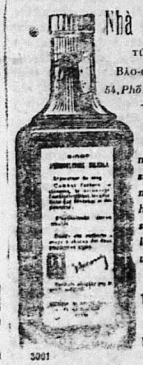
Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0$90

RƯỢU BẠT-HÀ GET

PIPPERMINT GET

rượu này uống để mát mồ và mát khan tiếng.

Nhà Ba-chuông

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu. Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu, thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rào phổi, làm cho hay ho vặt.

ẤY LÀ :

THUỐC NƯỚC BỔ HUYẾT MÁU BÔ 1$ 40

3001

Dù các ngài đau dạ dày đến thế nào một lòng, hễ dùng :

Thuốc bột Saint André

thì sẽ thấy kiến hiệu tức thì.

Các sự đau đớn đã tiêu tán đi, các ngài lại được khỏe mạnh như thường

Thuốc bột Saint André

lại chữa các bệnh như là :

Đau tỳ vị, bệnh dầy, bệnh ợ chua, vân vân...

Giá bán: 0$85 một lọ

Hỏi tại hiệu Bào chế

CHASSAGNE

5, Rue Paul Bert, Hanoi

3002

RƯỢU Champagne MERCIER

« CARTE OR »

Vừa ngon, giá lại không đắt

Dùng rượu này đi lễ, tết rất lịch-sự !

Bán tại : L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haïphong, Hanoï, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đông-hới, Thu-xá, Saigon, Pnom Penh.

3007

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kê-nghiệp

Lập từ năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 59

VÊY ĐẾN ĐỘ MÀ HỒI :

ENO KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm và dân bà ở cữ . . . . . Một litre : 2$ 40*

Trước khi ăn cơm uống một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai : 1 , 25*

GRANULE HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt. Một chai : 1 , 25*

Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghịp và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HEMOBLOS NE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm ướng 3 hay 4 muỗm. . . . . Một chai : 1 , 25*

GOUTTES NOTAI, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều. . . . . Một chai : 0 , 50*

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản hiệu xin trả lời ngay

Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu

3005

Cách chế-tạo tối-tân của Pháp

HOTCHKISS

Một cái kiểu độc-nhất vô-song — 12 mã-lực. — Về đường lịch-sự và về đường cơ-khí cũng sơn các kiểu có tiếng nhất thế-giới, mà lại hơn các kiểu khác về dáng giá rẻ và về sự tinh-vi của các lối chế-tạo Pháp.

Vừa có những tính-chất hay của các kiểu xe nhỏ và các kiểu xe lớn.

ĐÓ LÀ KIỂU XE :

« LE JUSTE MILIEU »

Xưởng xe ô-tô BOBILLOT

3010

ĐỊNH ĐAU MÁU – MỎN MỎI YẾU MỆT

HƯ NHƯỢC MẤT KHÍ SỨC

LIỆT MỎI GÂN CỐT

Các quí-vị mệt sức, nhọc lòng nhọc trí, mất gan dạ, không muống làm chi hết. Có làm chuyện xi thì càng nặng coi khó. Ăn uống không ngon, tối ngủ chẳng yên, lan lộn hay có chiêm bao thấy đều quái gở. Trí thấp lộn xộn, quên trước quên sau, mất tin cậy lấy mình, lo hễ hoài, tưởng đến chuyện nào thì cũng buồn. Tuy vậy chớ không hề chi, vì là trong mình mệt mỏi mấy cũng yếu nhiệt, nếu nhớ uống thuốc ngọt

L'ÉLIXIR ZIDAL

của quan lương-y OMNÈS

thì Khoẻ mạnh, sức lực hơn xưa sinh đủ cả.

Nhờ thuốc ấy, mà gân cốt êm ái hết bứt rứt, ngủ an giấc, ăn uống biết ngon. Trí hóa sáng lại, hết lo hết sợ. Mình chắc ý biết tin cậy lấy sức mình. Trí thức có lại, nghĩ xa thấy rõ, sức lực có thêm gân chuyển bằng mười, việc chi coi làm cũng dễ.

Giá mỗi ve : 11 fr. 50

Có sách nhỏ chỉ biện cả đủ đâu, có lời bình nhơn và lương, ý khen nhận chắc, gởi theo lối riêng Specialités Neurologiques du Dr SALLES, 31, Boulevard de Strasbourg, PARIS

CÓ BÁN CÙNG CÁC NHÀ THUỐC

TENTEZ LA FORTUNE

ouvrez lui votre porte

VỚI 1$ QUAN, QUÍ-KHÁCH CÓ THỂ ĐƯỢC

500.000 quan

Muốn được thế, thì mua

Một cái vé PANAMA cổ rút số

Đồng 31 quan tiền đến rồi về sau đồng làm 10 tháng mỗi tháng 30 quan, theo như luật ngày 23 mars 1926 thiệt là chắc chắn cho người mua.

Thoạt đóng số tiền thì quí-khách nhận ngay được một số vé được dự ngày xuất rất số kỳ của đến khi số mình được trúng thì thôi. Một PHIẾU PANAMA được trúng thì được tiền to lắm mà đến 1.000 quan, hay là vé sau cũng được hoàn lại 450 quan.

Thiệt là một sự để dành rất chắc chắn và lợi nhiều

Có đến 200 triệu quan về số được trúng số

Mỗi kỳ số số các người lại nhận được bản số không số trúng không mất tiền. Mỗi năm có 4 kỳ số vào những ngày :

15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOUT và 15 NOVEMBRE

Muốn dự cuộc số số thì xin gởi ngay 15 quan đến nhà

BANQUE NOUVELLE, 8, Rue Papère, MARSEILLE (France)

3044

Imprimerie du Trung-Bắc Tân-Văn

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)